

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois,
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XIX

Kaina 3c

Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Rugpjūtis-August 25 d., 1932

No. 201

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

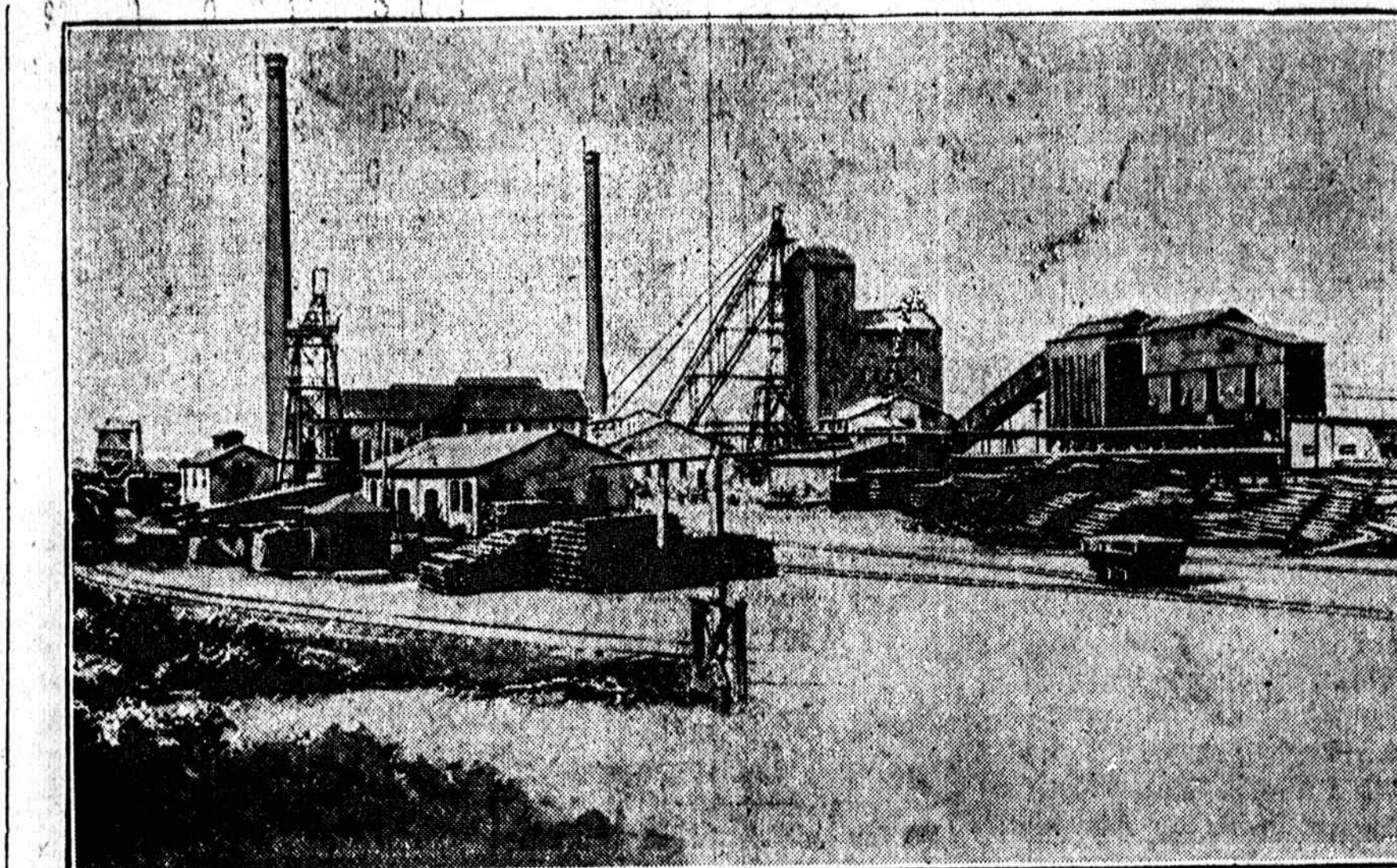
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois,
Phone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

Franklin apskritys
apsiginklavęs laukia
25000 kasėjų armijosStreikuojantieji pradėjo maršą
iš Springfieldo; Bentonė su-
imtas angliakasybės Strukelis.Benton, Ill., rugp. 24.—Šian-
dien penkių mylių ilgumo strei-
kuojančių angliakasių karavana
pradėjo traukti į Franklin ap-
skritį, nekvepdama dūmės į š-
rifą, jų armijos ir valstijos po-
licijos persergėjimus, kad krau-
jas bus pralietas, jeigu jie per-
eis apskrities ribas.Streikuojančių maršas prasi-
dėjo Springfielde. Pakelyje prie
maršuojančių prisidėjo kiek-
vieno miestelio angliakasiai,
priešingi \$5 algos sutarčiai, ir
vačiai tikisi, kad iki bus pasiek-
tas Dowell miestelis, kur strei-
kuoja apsisistos nakčiai, armijos
skaičius sieks 25,000 angliaka-
sių. Dowell yra mažas mies-
telis Franklin apskrities pasie-
nyje.Franklin apsiginklavęs laukia
streikierių. Šerifas Robinsonas
suorganizavęs deputų šerifų ar-
miją apstatė visus kelius, en-
nancius į apskritį ir apginkla-
vo ją kulkosvaidžiais ir šau-
tuvais. Deputų armijos būriai
pasijūti į Pinckneyville ir Mount
Vernon. Valstijos milicijos ge-
nerolas Carlos E. Black į ne-
ramumų vietą pasiuntė penkis
oficerius, kurie padėtų stadi-
juos. Pati milicija prisiruošusi
traukti į Frankliną.Bentone areštuoti penki ka-
sėjai iš Springfieldo. Tarp jų
yra lietuvis Pranas Strukelis.
Pasodinti į kalėjimą tolimies-
niam tardymui. Jie priklauso
prie streikierių.Tuo tarpu Zeigler, West
Frankfort kasyklos dirba. Už-
sidarę Midland strip mine ka-
syklos, kuomet kasėjai išėjo į
streiką.Daug užmuštų Bra-
zilijos sostinėje Rio
De JaneiroBuenos Aires, Argentina,
rugp. 24.—Radio žiniomis Rio
De Janeiro buvo pralietas daug
kraujo, kuomet kariuomenė pra-
dėjo kulkosvaidžiais šaudyti į
Sao Paulo sukilėlių simpatizato-
rių minios demonstraciją. Sao
Paulo skelbia, kad Cunha fron-
te jų armija sumušė valdžios
armiją ir priverstą ją atsitrauk-
ti dešimtį mylių.Ginklu verčia Kinijos
pirklius boikotuoti
japonų prekesShanghai, Kinija, rugp. 23.—
Kinijoje veikianti "Kraujo ir
Plieno" patriotinė organizacija,
atkreipta prieš japonus, pradėjo
sprogdyti bombas ir terorizuoti
kinų pirklius, kurie atsaisako
boikotuoti japonų prekes.Chicago ir apietinkel federa-
lis oro būras šiai dienai pra-
našauja:Giedra ir kiek šilčiau; vidu-
tinis pietvakarių vėjas.
Vakar temperatūra buvo 67-
89 laipsniai.
Saulė teka 6:07; leidžiasi 7:
37.Papen persergsti
valdžiai grąsinanti
Hitlerį ir jo gaujasManifeste valdžia skelbia nau-
dosianti griežčiausias priemo-
nes prieš įstatymų niekinto-
jusBerlynas, Vokietija, rugp. 24.—
Atsakydamas į Hitlerio ir jo
armijos grąsinimus sukilimu už
5-ųjų hitlerininkų pasmerkimo
mirtį, Vokietijos ir Prūsijos
valdžios paskelbė manifestą, ku-
riame pareiškė, kad jos vartos
griežčiausias priemones prieš
tuos, kurie niekins valstybės į-
statymus ir mėgins sukilti. Jos
nekreips jokios dėmesio prie ko-
kios grupės nusikaltėlių pri-
klauso ir kas jie yra asmeniškai.Toliau pareiškė, kad valdžios
yra pasiryžusios nedaleisti išsi-
plėtoti pasikėsinimams prieš
konstitucinės valstybės princi-
pus ir politinės aistros žadini-
mui gyventojų tarpe. Rugpjūčio
9 dienos dekretas ir aiškios
bausmės prieš politinius riau-
ninkus buvo paskelbtos todėl,
kad riaušinininkai buvo pasikėsi-
nė prieš valstybės autoritetą.
Grąsinimai ir smerkimai už
nuosprendžius turi būti atkreip-
ti ne prieš teismus, kurie tuos
nuosprendžius daro privalan-
dami įstatymų, bet prieš tuos,
kurie kraujo praliejimu privertė
valdžią tų asmenų žingsnių grieb-
tis. Be to, Von Papenas davė
suprasti, kad jis nepasiduos jo-
kiam politiniam spaudimui ar
koercijai ir bausmių nepakeis
ir nedovanos.Hitlerininkai tuo tarpu siau-
čia visame krašte. Beuthe, kur
5-ki jų šalininkai buvo nu-
teisti, fašistų ginkluotos gau-
jos surengė didžiulę demonstra-
ciją ir svaide grąsinimus val-
džios adresu, o jų partijos ly-
deris reichstage Wilhelm Frie-
ch pasiuntė Von Papenui telegra-
mą, kurioje nurodė: "pragais-
tingas pasekmes, kurios bus ne-
išvengiamos, jeigu teismo nuo-
sprendžiai prieš nuteistus hit-
lerininkus bus įvykinti."Rengiasi skristi iš J.
V. į Rymą, ItalijąNew York, rugp. 24.—Wil-
liam Ulrich, Dr. L. Pucelli ir
Edna Newcomer rengiasi skris-
ti be sustojimo per Atlantiką,
iš Amerikos į Rymą, Italiją.Choleros epidemija
plečiasi KinijojeHankow, Kinija, rugp. 24.—
Iš įvairių Shensi provincijos da-
lių praneša, kad choleros epi-
demija siaučia su didesniu smar-
kumu ir kiekvieną dieną nuo-
ligos miršta po 500 gyventojų.
Epidemija išnaikino ištisus
miestelius ir kaimus.Norėjo padegti J. V.
konsulatą IspanijojeSevilija, Ispanija, rugp. 24.—
Nežinomi asmenys šianakt mė-
gino padegti J. V. konsulatą šia-
me mieste, bet gaisras buvo lai-
ku užgesintas.Fairbanks, Alaska, rugp. 22.—
Mount McKinley pakrantėse
rastą alpinisto Theodore Kovon
lavoną. Kiek laiko atgal jis
mėgino ant kalno užkopti, bet
žuvo paslydęs nuo uolos.

[Acme-P. & A. Photo]

Zeigler, Ill. — Bell and Zoller kasykla, kur rugpjūčio 22 d. tapo vienas angliakasybės nušautas
ir keli sužeisti.Ispanijos tribunolas
svarsto monarchistų
sukilimo vado byląKaltinamųjų suole gen. Jose-
Sanjurjo ir 3 adjutantai; tri-
bunole civiliai ir militariai
teisėjaiMadridas, Ispanija, rugp. 24.—
Šiandien Madride prasidėjo mo-
narchistų sukilėlių vado gen.
Jose Sanjurjo teismas. Sanjurjo
jo vadovavo sukilimui, kuris li-
do prieš respubliką Sevilijos
mieste, ir Madride pirmoje šio
mėnesio dalyje. Jį teisia mai-
šytas civilių ir militarių teisėjų
Ispanijos aukščiausio teismo tri-
bunolas. Tai yra pirmas toks
įvykis Ispanijos istorijoje. Pa-
prastai bylas už militarius nu-
sikalimus svarsto karo teismas.Prieš teisėjus pasirodė gen.
Jose Sanjurjo ir trys jo ad-
jutantai. Pirmas liudininkas
suteikė teismui žinių apie ge-
nerolo suėmimą ir jo planus
sukilimo išplėtojimui. Vienas
Sanjurjo šalininkų pareiškė,
kad jis nerengęs sukilimą prieš
respubliką ir nedavęs savo ar-
mijai jokių įsakymų naikinti
turtą ar tam panašiai.Bylai prasidėjus. Madride
gatvės patroliavo 500 policininkų,
nes buvo prisibijota neru-
mų. Artimas teismui gau-
ves užpildė didžiausios minios
gyventojų.Bedarbė mokytoja už-
simušė išsokusi iš
orlaivioWashington, D. C., rugp. 24.—
N. Y. Forestville mokytoja
Marjorie Fletcher užsimušė iš-
sokusi iš skrendančio orlaivio.
Nusižudymo priežastis buvo ne-
galėjimas surasti darbo, nes ji
buvo atleista iš mokytojos vie-
tos.Kap. Gronau pasiekė
AlaskąJuneau, Alaska, rugp. 23.—
Vokiečių lakunas kap. W. von
Gronau, skrendęs aplink pasa-
lį, pasiekė Juneau, Alaską. Iš
ten tęs į Britų Kolombiją.Milwaukee, Wis., rugp. 23.—
Prohibicijos agentai užpuolė
slaptą smulkę, kur dabar susi-
rinkę konvencijai Ispanų-J. V.
karo veteranai malšino troškulį.
Suėmė daug alaus.Nubaustas kalėjimu už
mergaitės užpuolimąCovington, Ky., rugp. 24.—
James Artman, 80 metų sen-
lis iš Springfield, Ohio, nubaus-
tas du mėnesių kalėjimo ir \$100
pabaudos už 12 metų mergaitės
užpuolimą nemoraliais tikslais.Lenkijos policija žu-
do bedarbius ang-
liakasiųKatowice, Lenkija, rugp. 24.—
Lenkijos policija užpuolė būrį
bedarbių angliakasių, kuomet šie
norėjo prisikasti anglių kasyk-
lose, ir pradėjo į juos šaudyti.
Keli bedarbiai užmušti ir ke-
liolika sunkiai sužeista. Neru-
mumai dar nepasibaigę.Paskirta delegacija į
ekonominės konfe-
rencijos komitetąWashington, D. C., rugp. 24.—
J. V. ambasadorius Vokietij-
oje F. Sackett ir New Yorko
bankierius Norman Davis pa-
skirti J. V. delegatais į pasa-
ulinės monetarinės ir ekonomi-
nės konferencijos organizacinį
komitetą.Šerifai vaiko streiku-
jančių ukininkų
pikietasCouncil Bluffs, Iowa, rugp. 24.—
Vietinis šerifas ir kitų
apskričių šerifai pradėjo orga-
nizuoti deputų armijas, kad
išvaikytų streikuojančių ukinin-
kų pikietas. Šerifai tvirtina,
kad ukininkai sulaužė savo prie-
žadą nevartoti jėgos.Rusijoje dar trys pas-
merkti mirti už vogimąMaskva, Rusija, rugp. 24.—
Krimė ir Maskvoje sovietų teis-
mai pasmerkė, viso tris darbi-
ninkus mirti už vogimą iš ko-
lektivų ir traukinio užpuolimą.
Mirties bausmė prieš "visuo-
menės turto" vagis naudojama
vis tankiau.Nepatenkinti bedarbiai pagro-
bė prižiūrėtojąCharles City, Iowa, rugp. 22.—
Keli nepatenkinti bedarbiai
pagrobė neturtingųjų šeimynų
prižiūrėtoją Marion Stull ir nu-
gabeno ją į Alta Vista. Vėliau
pagrobtoji buvo paleista.Newfoundland sudu-
žo lakunų Petersen
ir Solbergo lėktuvusSkrido į Norvegiją; Clyde Lee
ir Bockon pasiekė Harbor
Grace; Hutchison šeimyna
skrenda į LondonąNew York, rugp. 24.—Čia
gauta žinios, kad lakunai Clyde
A. Lee ir John Bockon, skren-
dą į Norvegiją, pasiekė Harbor
Grace, Newfoundland. Iš čia
trauks toliau į Oslo, Norvegi-
jos sostinę.Kiti du lakunai, skrendą į
Norvegiją T. Solberg ir Peter-
sen sudužo apie 50 mylių nuo
Harbor Grace. Orlaivis labai
apgadintas, todėl negalės to-
liau tęsti. Lakunai nesužeisti.Lakunas George R. Hutchin-
son, tuo tarpu, su visa šeimyn-
na, žmona ir dvejomis dukterim-
is, pasiekė St. Johns New-
foundlandą ir skrenda toliau į
Anticosti salas, Sustos Grenlan-
dijoje, Islandijoje ir Londone.Streikuojantieji uki-
ninkai laimiDes Moines, Iowa, rugp. 24.—
Nebraska ir Iowa valstijų
ukininkai šandien atsiekė pir-
mą laimėjimą, kovodami už ukio
produktų kainų pakėlimą. Tų
dviejų valstijų pieninių drau-
gija nutarė mokėti ukininkams
\$2.00 už 100 svarų pieno, vietoj
pirmiau mokėtų \$1.45. Kalba-
ma, kad prie streiko prisidės
ir Wisconsinso ukininkai.Chaplin nori uždrausti sunams
dalyvauti filmuoseLos Angeles, Cal., rugp. 24.—
Garsus kino artistas-komikas
Charlie Chaplin yra priešingas
savo dviejų sunų įžengimui į
žvaigždžių tarpą. Jo divorsuota
žmona pasirašė kontraktą su
filmų bendrove savo ir sunų
vardu, bet Chaplinas pasiryžęs
nedaleisti vaikams filmose daly-
vauti.Norėjo pavogti orlaivį
ir skristi per AtlantikąWinnipeg, Kanada, rugp. 21.—
Policija suėmė "kandidatą" į
transokeaninių lakunų tarpą
Peter Ordinal, kuomet jis mė-
gino pavogti orlaivį ir laimėti
amžiną garbę, perskridamas su
orlaiviu per Atlantiko vanden-
yną.

Lietuvos Naujienos

Pargabeno žmogaus kaulus su
visu kapuRugpjūčio 3 d. į šiaulius "Aus-
ros" muziejų pargabentas iš
Linkaičių vienas rastųjų seno-
vės lietuvių karių skeletų natu-
raliniame stovyje su visu ka-
pu. Kapas su skeletu įdėtas
į tam tikrą karstą.Federalė armija nu-
gali Brazilijos
sukilėliusRio De Janeiro, Brazilija, rugp.
24.—Apie 120 mylių nuo suki-
lėlių sostinės, 10,000 federalė
armija susirėmė su sukilėlių ar-
mija. Po ilgo mušio sukilėliai
turėjo trauktis. Federalis fron-
tas pastumėtas apie 20 mylių ar-
čiau prie Sao Paulo.Naujos permamos Mek-
sikos ministerių ka-
bineteMeksikos Miestas, rugp. 21.—
Iš Meksikos kabineto del in-
trigų tarp prezidento Rubio
brolio ir valdžios atstovų, pasi-
traukė sveikatos ministeris ir
federalio distrikto valdžios pir-
mininkas Vicente E. Cajigal.Will, Ill., apskritis su-
mažino mokesčius 10%Joliet, Ill., rugp. 24.—Will
apskričio taryba šandien nuta-
rė sumažinti real estate mokes-
čius 10%. Prieš buvusius aukš-
tus mokesčius smarkiai protes-
tavo ukininkai ir miestų nuo-
savybės savininkai.Japonų kareiviai patro-
liuoja ShanghaijįShanghai, Kinija, rugp. 21.—
Pilnai apsiginklavę japonų ka-
reiviai pradėjo patroliuoti Hong-
kewą, Shanghaijaus miesto da-
lį, kur gyvena kiniečiai. Tai
daroma ryšyje su augančiu be-
kodu prieš japonų prekes.Mirė žymus italų ge-
nerolasFlorencija, Italija, rugp. 21.—
Čia mirė garsus Italijos ge-
nerolas Umberto Montanari va-
dovavęs Italijos armijos labai
laikė didžiojo karo. Buvo 65
metų amžiaus.Vokiečių demonstra-
cija prieš LietuvąTilžės radio agitacija Vokietijoj
už Klaipėdos kraštąKaunas.—Rugpjūčio 4 d., iš
Tilžės per radio, prijungus vi-
sos Vokietijos radio stotis, bu-
vo transliuojama speciali "Til-
žės-Klaipėdos valanda" su tiks-
lu visą Vokietiją suagituoti už
Tilžės ir Klaipėdos krašto re-
kalus. Agitacija šitai demon-
stracijai buvo vedama kuopla-
čiausia. Net mokyklose moki-
niams buvo įsakyta klausyti
transliavimo namuose arba mo-
kyklose, kur specialiai šiai va-
landai buvo įrengti priimtuvai.
Iš Tilžės miesto bažnyčios, art
Nemuno kranto, prie pat Lui-
žės tilto, transliuojamą progra-
mą išpildė Karaliaučiaus "Alge-
meinės Zeitungs" politinis ben-
dradarbis von der Burchard, pa-
sižymėjęs biviais kursymais
prieš Lietuvą, toliau Tilžės vy-
burmistras Pohl (okupacijos me-
tu buvęs Vilniaus komendan-
tas), dabartinis vyr. Tilžės bur-
mistras Dr. Salge, gimnazijos
dir. Obbernetty ir žinomas li-
etuvių ėdikas, Memelland-
bundo pirm. mokyklų patarėjas
Kairys. Be to, dalyvavo du
chorai.Viena byla prieš Vol-
demarą numarintaPaaikėjo, kad prieš Volde-
marą buvo iškelta dar viena
baudžiama byla; jam buvo pri-
kišama, kad jis iš kelionės į
tauty sąjungos posėdžius į
šiaip į užsienį neatsiskaitęs iš
100 sv. sterl. ir 100,000 ost-
markių. Tačiau truktant įro-
dymų ši Voldemaro byla numa-
rinta.Tilžiškiai linksmina
klaipėdiškius

Panemunės dainų šventė

Rugp. 7 d. Panemunėje įvyko
Tilžės lietuvių surengta dainų
šventė, kurioj, be Tilžės choro,
dalyvavo Pagėgių ir Panemunės
dainininkai. Dainų šventės pra-
gramą prasidėjo jungtinių visų
trijų chorų koncertu, dr. Vidu-
nui vadovaujant. Taip pat cho-
rai dainavo ir pavieniai.

Lietuvių Ekskursijos

Rugsėjo 7 dieną laivu "Manhattan"
per Bremen.Spalio 8 dieną laivu "Paris"
per Havre.Važiudami su Ekskursijomis gaunate pilną užtikrinimą
turėti linksmą ir smagią kelionę.Informacijas ir reikalingus kelionės dokumentus
pirangsNAUJIENOS
1739 So. Halsted StreetOFISAS ATDARAS KASDIEN NUO 8 IKI 8
ŠVENTADIENIAIS NUO 9 IKI 1 VAL.

KORESPONDENCIJOS

Kenosha, Wis.

Orlaivininkai ir piknikas

Rugpjūčio 21 d. mes turėjome, kaip paprastai vadinama, lietuvių aviacijos šventę. Ar tas posakis yra tikslus, — aš nežinau. Bet kadaigi kiti taip rašo ir sako, tai ir aš taip sakau.

I Kenosha miesto aviacijos lauką iš atvykė apie 2 val. po pietų. Programas jau buvo prasidėjęs, todėl neteko girdėti, kaip buvo aiškinama aviacijos reikalai ir kodėl mes lietuviai privalėtume skridimui susirupinti. Publikai tapo pristatytas Adomas Vydžius kaip geras lakunas ir geras ristikas. Jis tuoj su savo lėktuvu iškilo į padėbės ir pradėjo rodyti visokius trikus. Skrajėjo nelyginant kaip koks paukštis, — tai leidosi žemyn, tai vėl kilo aukščiau. Jis pusėtinai irgi vartėsi. Smagu buvo žiūrėti, kad lietuviai turi tokių gabių lakunų savo tarpe.

Kiek vėliau kap. Darius pradėjo vežioti Kenoshos lietuvius, žinoma, tuos, kurie turėjo kuo užsimokėti už pasivažinėjimą. Kitaip ir būti negalėjo, nes juk reikia gazolino pirkli. — niekas veltui jo neduoda. Pasirodė, kad kap. Darius turi gabumų valdyti kad ir su šešių pasazierių lėktuvą. Jis labai lengvai gali pakilti į orą ir labai gražiai nusileisti. Paskui ir lakunas Girėnas pasikėlė į orą su savo kiek mažesniu lėktuvu. Jis parodė keletą triksų, o vėliau irgi važinėjo žmones, kurie norėjo pamatyti, kaip Kenosha atrodo iš viršaus ir kaip žmogus jaučiasi pakilęs į aukštį. Ir man gerą velijantį inž. Jankūn norėjo įkalbėti, kad bandytų paskrajoti po orą, bet neturėjo drašos. Palikau tą smagumą kitam kartui. — gal busiu drašesnis.

Kaip dėl Kenoshos publikos susirinko gana daug, — galėjo būti apie 400 žmonių. Surenkimu tos aviacijos šventės, rodosi, daugiausiai pasidarbovo S. L. R. K. vietinė kuopa. Matoma, daug darbavosi taip pat pp. J. Treksėlis, Stapankas, Mandravickas, Stulgaitis ir kiti. Žinoma, negalima nepaminėti ponų Schlagerių, kurie dėjo daug pastangų, kad tinkamai surengus šią pramogą.

Žmonės patenkinti ir vis tarpusavyje kalbasi: girdi, smagu, kad lietuviai taip progresuoja. Mes jau turime nemažai tautiečių, kurie yra pasižymėję įvairiose sporto srityse. O dabar pasirodo, jog turime ir gabių lakunų. Tai tikrai malonu.

Aš taip pat manau, jog mes lietuviai jau galime pasirodyti prieš kitas tautas. Mes turime nemažai gabių žmonių. Tačiau mums trūksta vieno dalyko, — tai solidarumo ir vienybės. Mes dar neįsimeklome tinkamai tarp savęs sugyventi ir pagerbti tuos, kurie užsitarnauja pagerbimo. Daugeiui vis dar atrodo, kad su svetima tauta geriau reikalus turėti ir juos reikia labiau gerbti. Tarp savęs, mat, galima peštis ir vieną antrus niekinti, — tame nieko blogo nėra.

Aviacijos diena turėjo įtikinti Kenoshos lietuvius, jog mes ir savo tarpe turime gerų lakunų. O juo labiau mės suvokusius remime, tuo daugiau atsiras tokių, kurie galės pasižymėti politikoj, sporte, mene ir kitose srityse. Pamatysime, kad ir tarp lietuvių yra tokių pat gabių žmonių, kaip ir tarp kitų tautų. Tai prisidės ir prie palaikymo lietuvių tarp mūsų jaunuolių. Na, o jeigu pešimės tarp sa-

ves, tai trumpoj ateityj busime užmiršti ir mūsų jaunuoliai išstautės ir suamerikonės. Mes pažūrėkime į airius. Dauguma jų nei ir savo kalbos nebemoka, o vienok su savo tauta palaiko artimus santykius.

Aviacijos diena įtikino mane ir kitus, kad lietuviai yra tiek pat sumanūs žmonės, kaip ir kiti, tik jiems trūksta vienybės. Šiaip mes visi buvome patenkinti pramoga. Manau, kad ir svečiai chichagiečiai neapsivylė.

Bonų ekspediceijos armija, kaip ji paprastai yra vadinama, tapo išvyta iš Wasingtono. Tos armijos dalyviams teko paragauti asarinių bombų ir kulų. Daugelis karo veteranių jau sugrįžo namo, o kiti dar tęsėsi blaško po įvairius miestus. Tačiau ir sugrįžusieji nemano rankas sunėrę sėdėti, bet kovą tęsti toliau.

Mūsų kolonijoj yra susiorganizavusi buvusių kareivių grupė, kuri sekama sekmadienį; rugpjūčio 27 d., rengia McKeon daržės pikniką. Tas daržas randasi 3 mylios į pietus nuo Kenoshos. Bus prakalbos ir visokie pamarginimai. Lietuviams irgi reikėtų paremti tuos vargšius kareivius.

— J. Martin.

Kenosha, Wis.

Visko po biskį.

Rugpjūčio 15 d. ir mes Kenoshos piliečiai turėjome progos pamatyti ir išgirsti James H. Maurerį, kuris yra socialistų partijos kandidatas į viceprezidentus. Turiu pasakyti, jog Kenoshoj ir kituose Wisconsin valstijos miestuose socialistų judėjimas buvo ir pirma gana tvirtai įleidęs šaknis. Tačiau šiais rinkimais, kiek galima spręsti, tas judėjimas dar labiau išsivystys. Kenoshoj, sakysime, socialistų tikieti kandidatuoja ir vienas lietuvis, butent, J. Martin.

Bet aš nuklydau nuo tėmos, kadangi mano tikslas yra aprašyti prakalbas. Kiek man teko patirti, tai apie 6 val. vakaro Kenosha viešbuty James Maurer'ui buvo surengtas bankietas, kuriame dalyvavo apie 50 svečių. Į bankietą atsilankė ir kiti partijų žmonės, kad pagerbtų garbingą svečių. Tai labai pagirtina, nes jie parodė savo tolerantiškumą. Dalyvavo, rodosi, ir keli lietuviai. Vėliau, apie 8 val. vakaro, įvyko prakalbos Liberty parke. Jau apie 7:30 v. vakaro susirinko koks poras tūkstančių žmonių. Tai darė labai gerą įspūdį. Lygiai 8 v. pasigirdo marsaljetė. Tą dieną perdavė garsiakalbis. Publikai sužiuro. Kaip tik tuo laiku pasirodė James H. Maurer, kurį mūsų tautietis J. Martin užsivedė ant estrados. Čia pasigirdo Amerikos himnui garsai. Kaip vietos amerikonių laikraščiai rašo, žmonių tuo laiku buvo prisirinkę iki 4,000.

Prasidėjo prakalbos. Kalbėjo keli kalbėtojai, kurių kalbos nusitęsė ligi devintos valandos. Po to tapo pristatytas kalbėti James H. Maurer. Jis kalbėjo apie dvi valandas. Jo kalba buvo labai įdomi, jo gražinta jumiūru. Susirinkusieji klausėsi su atsidėjimu iki pat pabaigos.

Šios socialistų prakalbos man atrodė daug skirtingesnės nuo seniau rengtų prakalbų. Pirmiausiai susirinko labai daug žmonių, kurie klausėsi su didžiausiu susidomėjimu. To pirmiau nebuvo. Tai rodo, jog negerovės laikai verčia žmones galvoti. Jie pradeda suprasti, kad su da-

Madridas, Ispanija. — Minia žmonių reiškia savo pasipiktinimą dėl monarchistų sukilimo.

bartine santvarka kas nors yra negerai.

Turėjau progos kiek plačiau pasikalbėti su drg. J. Martin, kuris yra ne tik kandidatas į Wisconsin valstijos legislaturą, bet ir Kenoshoj paviete socialistų partijos "campaign manager". Jis man pranešė, kad rugpjūčio 3 d. Waukegone kalbėsias Norman Thomas. Kiek vėliau, esą, bus bandoma jį pakviesti ir į Kenosha, kadangi čia žmonės socialistiniu judėjimu yra labai susidomėję.

Rugpjūčio 20 d. turėjau progos būti socialistų prakalbos, kurios įvyko ant gražaus kampo, kur randasi trys tušti lotai. Kalbėjo Chicago universiteto ekonomijos profesorius Maynard Grueger. Publikos ir čia gana daug susirinko. Profesorius labai puikiai dėstė socializmo mokslą ir kaip jis gali būti pritaikytas šių dienų gyvenimui. Prof. Grueger yra socialistas ir geras kalbėtojas. Kadangi ekonomijos mokslas yra jo specialybė, tai jis tikrai daug ko naujo gali pasakyti. Publikai su didžiausiu atsidėjimu išlausė jo kalbos ir nepasigailėjo jam aplodismentų.

Galiu pranešti, kad socialistai laikys prakalbas kiekvieno šeštadienio vakarą. Sekamos prakalbos bus ant kampo 60 ir 31 Ave. Kaip ir paprastai, bus gerų kalbėtojų. Man socialistų prakalbos labai patinka, — patariu ir kitiems jomis susidomėti.

Rugpjūčio 21 d. buvau užsukęs į "Veterans of Foreign Wars" pikniką, kuris įvyko McKeon parke. Piknike matėsi nemažai ir lietuvių. Ši organizacija yra amerikonių, bet, matyti, priklauso nemažai skaičius ir lietuvių, kurie dalyvavo ir šiame parengime. Buvo pakviesti ir tie asmenys, kurie šį rudenį kandidatuoja į įvairius urėdus. Jokių skirtumų nebuvę daroma, — karti su republikonais ir demokratais buvo pakviesti ir socialistų kandidatai. Kiekvienas jų trūpiai pratarė į publiką. Kalbėjo ir mūsų tautietis J. Martin, kuris yra socialistų kandidatas į valstijos legislaturą.

Atrodo, kad tiek Martinui, tiek kitiems socialistų kandidatus yra nemažai progų būti išrinktiems. Žmonėse jau turi pritarti. Sakysime, kad ir šiame piknike veteranai parodė daugiat pritartinio socialistų kandidatams, negu kitų partijų.

Butų gerai, kad ir lietuviai kiek galima skaitlingiau lankytų socialistų parengimus, kur jie turės progos patirti, kodėl šiandien jie atsidūrė bedarbių eilėse, kodėl imama dideli mokesčiai, kodėl jų namus už morgiaus atima. Taip pat patirsite, kodėl šiandien 68 Amerikos miestai ne kolektuoja iš piliečių takų.

— S. K. P.

IVAIRENYBES

Lenkų karas po Šilakoju

Vilkaviskio ir Marijampolės apskrityje yra žmonių prieodis: "Vaina kaip po Šilakoju". Tai buvo 1868 m. per lenkmetį, Marijampolės apskr. Budos valsčiuje buvęs Čistos Budos dvarelis. Kraštas miško, įsikūsiu linkui Čistos Budos kojos pavidalo, pavadintas Šilakoju.

Jau tų metų žiemą emė brzdėti šioj apylinkėj lenkai, ypač dvarininkai. Jų centras buvo Antanavo dvare Pilviškių valsč. Čia jie rinkdavosi pasitarimams. Per vieną žiemą veži-

mais vežė iš Prūsų dalgius, o čia vietoj kalviai juos įtaisydavo į kotus, ir jais ginkluodavosi. Kareivis (sukilėlis), kurs ejo su dalgiu, vadinosi kosač. Kiti ginklavosi šakėmis ir šautuvais.

Rusų vyriausybė gaudė sukilėlius. Naktimis varydavo kaimiečius ant viešelių eiti sargybon, gaudyti sukilėlių. Tokį sargybininkai, pamatę lenkus, kuo greičiausiai kur nors sprukdavo, nes lenkai juos sugavę mušdavę arba net kardavę.

Lenkai iš kaimų varydavosi sau į pagalbą vyrus. Pasipriešinusius kardavo arba mušdavo.

Tų metų pavasarį jau emė rodytis ištisi būriai lenkų. Ren-

gėsi kariauti. Visur pasklido gandy, kad tuoj busias karas. Pasakodavo, kad lenkai buvo susitarę su vienu rusų generolu, rodos, Kauno įgulės viršininku. Šisai buvo pasižadėjęs pasiduoti su savo kariuomėne, kai tik kur nors užpuls lenkai.

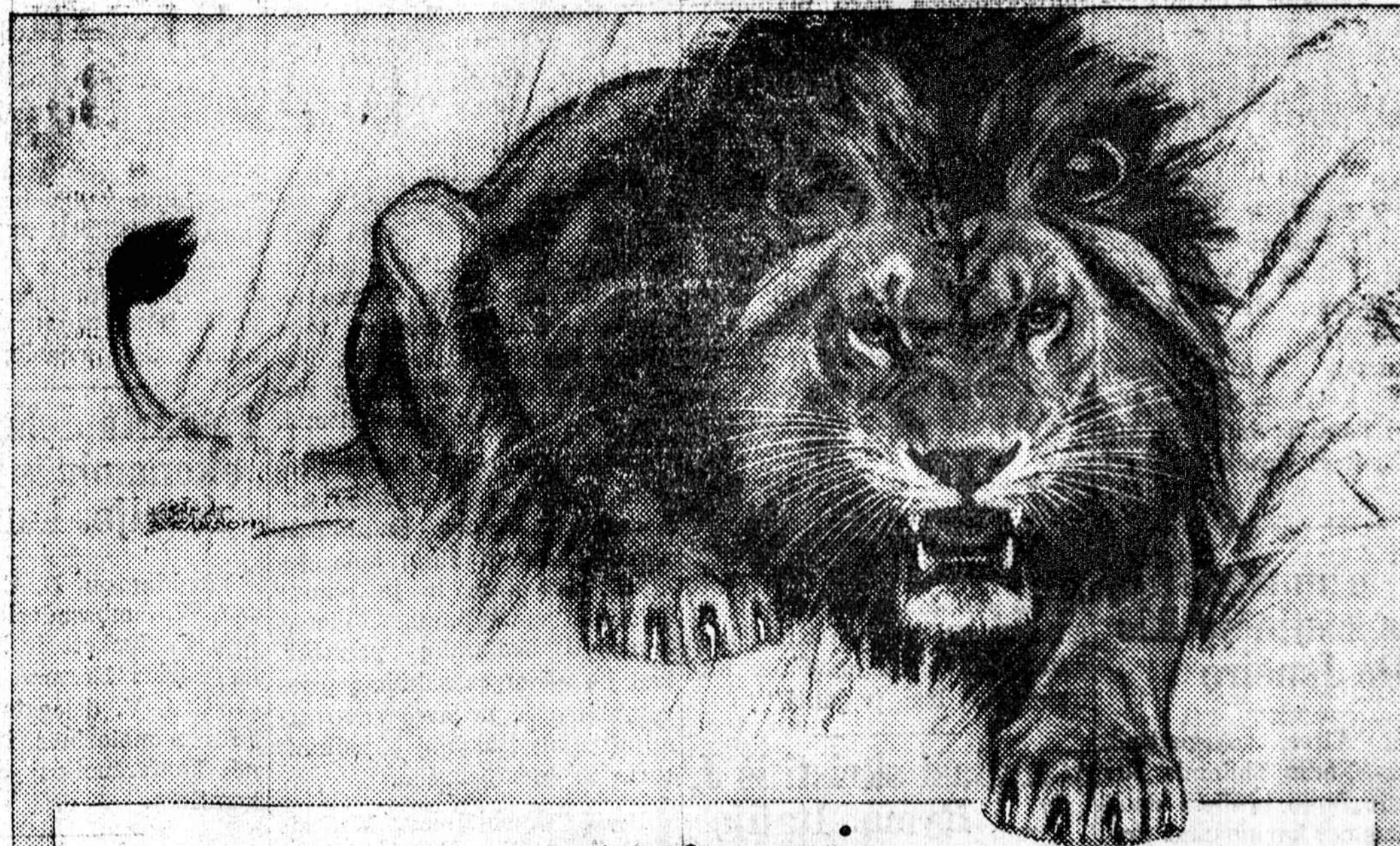
Kartą gegužės mėn. pradžioj Čistos Budos dvarely susirinko keli šimtai lenkų. Visi buvo šiaip ar taip ginkluoti. Pietų metu, apie 2 val., kažin kas pranešė, kad nuo Kauno plento ateina rusų kariuomenė. Lenkai tikėjosi, kad užpulti rusai pasiduosią. Bet pamatę, kad rusai iš plento jau pasuko į dvarelių, išbėgo laukan ir emė šaudyti. Rusų raiteliai pasileido paliai šilą lenkams už akių. Lenkai išsigando ir emė

bėgti į Šilakojį. Lenkų laimė, kad rusai prie Šilakojo sukimpo į balą ir gavo trauktis į kitą pusę. Lenkai bėgo apysause pelke, į mišką. Kol raiteliai apjojo aplink, kai kurie lenkai jau spėjo pasprukti į Šilakojį. Nesuspėję pabėgti gynėsi kuo galėjo. Vienas lenkas net tuščiu šautuvu užmušė du rusus. Kitą lenką, įbėgusį į dvarelių, rusai subadė. Vienam dar pasisekė pabėgti, persirengus pas čia pat gyvenantį ukininką elgetą; vienas dar ukininko pėdij išliko gyvas. Kiti žuvo. Po nakties visus užmuštuosius radę nurengtus; nežiną, ar tai rusai, ar vietos gyventojai padarė. Mat, nenorėta pulikti gražių drapanų. Žuvusius palaidojo vietos kapinėse.

Sako, kad čia rusų būvė nemaža. Būvė raitelių ir pėstininkų. Jų irgi buvo užmuštų ir sužeistų.

Pasakojama, kad lenkai apsigavę. Mat, rusų vyresnybė, sužinojusi ano generolo santykius su lenkais, pasiuntusi kitą vadą, kuris ir sumušė lenkus.

Vietiniai žmonės, pajukodami šį lenkų sukilėlių karą, sudėjo priežodį "Vaina kaip po Šilakoju".

"Gamta savo Žalumoj retai švelni ir Lengva"

ZVERIŲ KARALIUS

"Gamta savo Žalumoj" — kaip atvaizduota didžiojo žvėrių laukojo, Paul Bransono... jo žvejiūnu buvo tikto, nežmoniška teiga ir laukinis gudrumas, kas padarė jį Afrikos džiunglių valdovu.

— Ir žalias tabakas neturi vietos cigaretuose

Jo nėra Luckies... lengviausiam cigareto kojį kada nors rūkėte

MES perkame puikiausią, patį puikiausią tabaką visame pasaulyje, bet tas dar neįsiskina kodėl žmonės visur akaito Lucky Strike lengviausiu cigaretu. Dalykas tame, kad mes niekuomet neužmirštame teisybės, jog "Gamta savo Žalumoj Retai švelni ir Lengva" — todėl šis

puikus tabakas, jį tinkamai pasendinus, išnokinus, perleidžiamas per pagerinamą Lucky Strike valymo procesą, kuris žinomas kaip "It's toasted". Štai kodėl kiekvieno miesto, miestelio ir sodybos gyventojas sako, kad Luckies yra tokie lengvi cigaretai.

"It's toasted" Tas pakelis lengvą Luckies

"Jei žmogus paratytų gerą knygą, pasakytų gerąjį pamokslą, ar padarytų tobalesnius dalykus, peitima gaudyti negu jo kaimynas, o pasitaisyti namus mūlo tankinėj, viliok pasauli iki jo durų premius taką." RALPH WALDO EMERSON. Ar šis pareikšimas negatėtinai patikina kodėl pasaulis užgirda ir priima Lucky Strike?

HAGOS SPRENDIMO MOTYVAVIMAS

(Pabaiga)

Klaipėdos autonominių organų galia

Toliau Teismas kiek plačiau sustoja ties Klaipėdos krašto autonominių organų įstatymo leidžiamais ir vykdomajai galiomis. Del įstatymų leidžiamųjų organų Teismas daro tris pastabas:

1) Gubernatorius, 10 straipsniu, turi paskelbti seimelio priimtus įstatymus arba jis jiems taria savo veto;

2) Šios veto teisės vykdymas yra sureguliuotas ir apribotas. Šis straipsnis suteikia sakytąją teisę gubernatoriui trimis atsitikimais: jei įstatymai peržengia Klaipėdos valdžios kompetenciją, kada įstatymai priešingi statuto 6 str., arba kada jie nesuderinami su tarptautiniais Lietuvos pasižadėjimais;

3) Įstatymdavystės srity iniciatyva 18 str. yra rezervuota seimeliui ir direktorijai, t. y. vietos organams.

Teismas pažymi, kad iš šių nuostatų aiškiausiai matyti, jog buvo norėta įstatymdavystės organus padaryti nepriklausomus autonomijos ribose, bet už tų ribų jie neturi jokios įstatymdavystės galios.

Konvencijos 17 straipsnio išrišimas

Pereidamas prie vykdomosios galios, Teismas cituoja 17 str. Jo nuomone, jis jokių būdu nesuteikia vietos organams vykdomosios galios klausimais, esančiais už jų kompetencijos ribų. Tokie reikalai priklauso Lietuvos Respublikos kompetetingiems organams. Nesą jokių nuostatų, nusakančių, kas turės įvykti, jei Klaipėdos vykdomosios valdžios veiksmai peržengia krašto valdžios kompetenciją. Teismas konstatuoja, kad vykdomosios galios srity nėra nieko, kas atitiktų įstatymdavystės srity esančią veto teisę. Teismas negali tarti, kad konvencijoje būtų norėta palikti Klaipėdos krašto suverenumą Lietuvos valstybei be jokių priemonių tam atsitikimui, kad Klaipėdos vykdomoji valdžia laužytų statutą veiksmais, peržengiančiais jos kompetenciją. Nepriimtina 4 signatarinių valstybių tezė, jog tokius aktus galima, esą, laikyti "nebuvusius". Pasak Teismo, lengva įsivaizduoti atsitikimus, kada Lietuvos vyriausybė tai nebūtų pakankama apsauga.

Teismas sukritikavo signatarus

Toliau Teismas kritikuoja signatarų nuomonę, kad kartą gubernatoriaus paskirtas direktorijos pirmininkas gali būti tol, kol turės seimelio pasitikėjimą. Tokia direktorijos pirmininko teisė būtų absoliuti ir leistų jam laužyti statutą, nesiskaityti su centro vyriausybe. Šitoks interpretavimas neatitinka konvencijos dvasios ir statuto, kuriais Klaipėdos kraštas naudojasi autonomija nustatytose ribose, bet yra Lietuvos suverenumo. Seimelis, kuris, visų pirma, yra įstatymdavystės organas, šioje srityje yra apribotas 10 str. Jei jis šio statuto ribą peržengia, tai jis susiduria su 16 str. numatyta veto teise. Butų visiškai nelogiška galvoti, kad administracijos srity seimelis, pareiškęs pasitikėjimą, galėtų suteikti imunitetą direktorijos pirmininkui, kurio akiai eity už statuto numatytų ribų. Eitnant gera statuto interpretacija, pasak Teismo, gubernatoriui turėtų teisės sekti Klaipėdos vykdomosios valdžios aktus, kad būtų tikras, jog jie neperžengia vietos valdžios kompetencijos, nėra priešingi statuto 6 str. arba Lietuvos tarptautiniams pasižadėjimams.

Gubernatorius gali atšaukti pirmininką

Tokiais atsitikimais turėtų būti taikomas 16 str. principas, tai yra, kad gubernatoriui turi teisę imtis priemonių Lietuvos valstybės interesams apsaugoti. Gubernatoriaus teisė atšaukti direktorijos pirmininką yra tokia priemonė. Tačiau ji tėra teisėta ir atitinkanti Lietuvos interesus tik tuo atveju, jei inkriminuojamieji aktai yra labai rimti, gali užgauti Lietuvos suverenumo teises, laužo Klaipėdos statuto nuostatus ir jei kitų priemonių nėra. Ar susidariusi padėtis reikalauja tokios išimtinės priemonės, priklauso spręsti pačiam gubernatoriui nurodytose ribose. Interpretuodamas Klaipėdos konvenciją ir jos priedus, Teismas prieina išvadą, kad jie suteikia gubernatoriui teisę atšaukti direktorijos pirmininką.

Pripicinis punktas Lietuvos naudai

Paliesdamas toliau Lietuvos vyriausybės agento išdėstytą gubernatoriaus kontrolės ir priežiūros tezė, Teismas pareiškia, kad ši teisė privalo būti sprendimo pirmojo daly užbrėžtose ribose, butent, negali nu-eiti toliau už gubernatoriaus teisę sekti vietos valdžios aktus, kad jie neperžengtų savo kompetencijos, nebūtų priešingi statuto 6 str., ir tarptautiniams Lietuvos pasižadėjimams. Konstatavęs, jog del pirmo punkto šaly yra griežtai skirtingų nuomonių, Teismas pareiškia, kad, jo nusistatymu, tam tikromis aplinkybėmis gubernatoriui turi teisę atšaukti direktorijos pirmininką.

Antras punktas savaime išsišio

Del antro punkto — "teigiamo atsakymo atveju, ar ši teisė atšaukti direktorijos pirmininką teegzistuoja tik tam tikromis sąlygomis arba tam tikromis aplinkybėmis ir kurios yra šios sąlygos arba aplinkybės" — Teismas visai trumpai konstatuoja, jog, išsprendęs pirmą punktą, jis nustatė bendrą principą gubernatoriaus teisei atšaukti direktorijos pirmininką. Šioje byloje Teismas negalys eiti toliau, nes minėtos sąlygos arba aplinkybės yra tezės kiekvienam atskiram atsitikimui.

Kiti direktorijos nariai pasilieka

Del trečio punkto, butent, ar atšaukus direktorijos pirmininką del to atšaukimo nustoja eity savo pareigas ir kiti direktorijos nariai, Teismas pa-brėžė, kad šis klausimas šalių buvo laikomas antraeilės reikšmės. Statuto jis nėra sureguliuotas, todėl jis turi būti iš-vestas iš bendrų Klaipėdos režimo bruožų. Teismas nurodė, jog statutas direktorijai suteikia plačią valdymo galią, to-

del kraštui sunku visiškai be direktorijos pasilikti. Be kitko, tas faktas ir paties gubernatoriaus pripažintas. Atšaukęs Betcherį, jis tuojuo e-mėsis žygių įgalioji kitą asmenį eiti direktorijos pirmininko pareigoms, kol bus padarytas galutinis paskyrimas. Betcherį atstatydinant, buvęs atšauktas jo paskyrimo dekretas. Ši forma greičiausiai ir ateity bus vartojama. Ji padaro aktą asmenišką ir todėl apribotą. Ji automatiškai nepabaigia kitų direktorijos narių pareigų e-imo. Teismas mano, kad gubernatoriaus aktas, kuriuo jis atšaukia direktorijos pirmininką, pats savaime nebaigia kitų direktorijos narių paskyrimo: jie lieka savo vietose, kol bus pakeisti.

Betcherio pašalinimas teisėtas

Ketvirtas punktas skamba taip: "Tuo atveju, jei direktorijos pirmininko atšaukimo teisė tebutų tam tikromis sąlygomis arba aplinkybėmis, ar 1932 metų vasario 6 d. įvykęs Betcherio atšaukimas yra reguliarus buvusiomis aplinkybėmis." Pripažinus gubernatoriui teisę atšaukti direktorijos pirmininką, esąs vienintėlis klausimas, kuris reikalinga Teismui išspręsti, tai ar aplinkybėmis, kuriomis Betcheris buvo pašalintas, atitinka Teismo nustatytas sąlygas. Labai plačiai ir nuodugnai išnagrinėjęs Betcherio inkriminuojamus faktus, Teismas nusprendė, jog 1932 metais vasario 6 d. padarytas Betcherio atšaukimas buvusiomis aplinkybėmis yra reguliarus.

Simaičio paskyrimas buvo teisėtas

Gale trumpai išdėsto motyvus, del kurių jis pripažįsta, kad konvencijos 17 str., turi

Simaičio direktorija buvo legali

šeštas ir paskutinis punktas skamba taip: "Ar seimeio paleidimas, padarytas 1932 metais kovo 22 d. Klaipėdos krašto gubernatoriaus, yra reguliarus, kada p. Simaičio pirmininkaujama direktorija negavo seimeio pasitikėjimo." Seimeio, paleidimas yra reguliuojamas statuto 12 str., kuris nustato, kad seimelis gali būti gubernatoriaus paleistas direktorijai sutinkant. Tuo budu, gubernatoriui negali paleisti seimeio vien savo autoritetu. Statutu tuo budu norėta pa-

tikrinti vietos elementų tam tikrą vaidmenį, sprendžiant seimeio paleidimo klausimą. Negali būti abejonės, kad direktorija egzistuoja legaliai nuo jos sudarymo momento, nuo kurio ji turi teisę veikti, kaip direktorija, ir atlikti visus reikalus. Ji neturi reikalo laukti, iki seimelis pareikš jai pasitikėjimą. Krašto valdymo darbas negali būti sustabdytas.

Kam reikalingas direktorijos pasitikėjimas

Kita vertus, direktorija, kuri niekados nėra gavusi seimeio pasitikėjimo, atstovauja tik gubernatoriaus ir savo individualinėms nuomonėms. Jeigu toks organas būtų kompetentingas duoti gubernatoriui sutikimą paleisti seimelį, tuomet tai būtų labai artima gubernatoriaus vienašališkai teisei pa-

leisti seimelį. Statuto 12 str. tezė kiek kitokia. Teismas konstatuoja, tačiau, kad ne for-ealūs, jai anksčiau pareikštas pasitikėjimas suteikia direktorijai didesnę galią seimeio paleidimo atžvilgiu, o jos teisė būti laikoma vietos elemento atstovais. Todel ir direktorija, su kuria seimelis kurį laiką tik bendradarbiavo, nors jai ir niekados formaliai pasitikėjimas nebuvo pareikštas, turi teisės duoti sutikimą paleisti seimelį.

Seimeio paleidimas išteisinamas

Kadangi Simaičio direktorija neatitiko šių reikalavimų, tai Teismas, neginčydamas seimeio paleidimo vidaus teisės atžvilgiu ir manydamas, kad jo

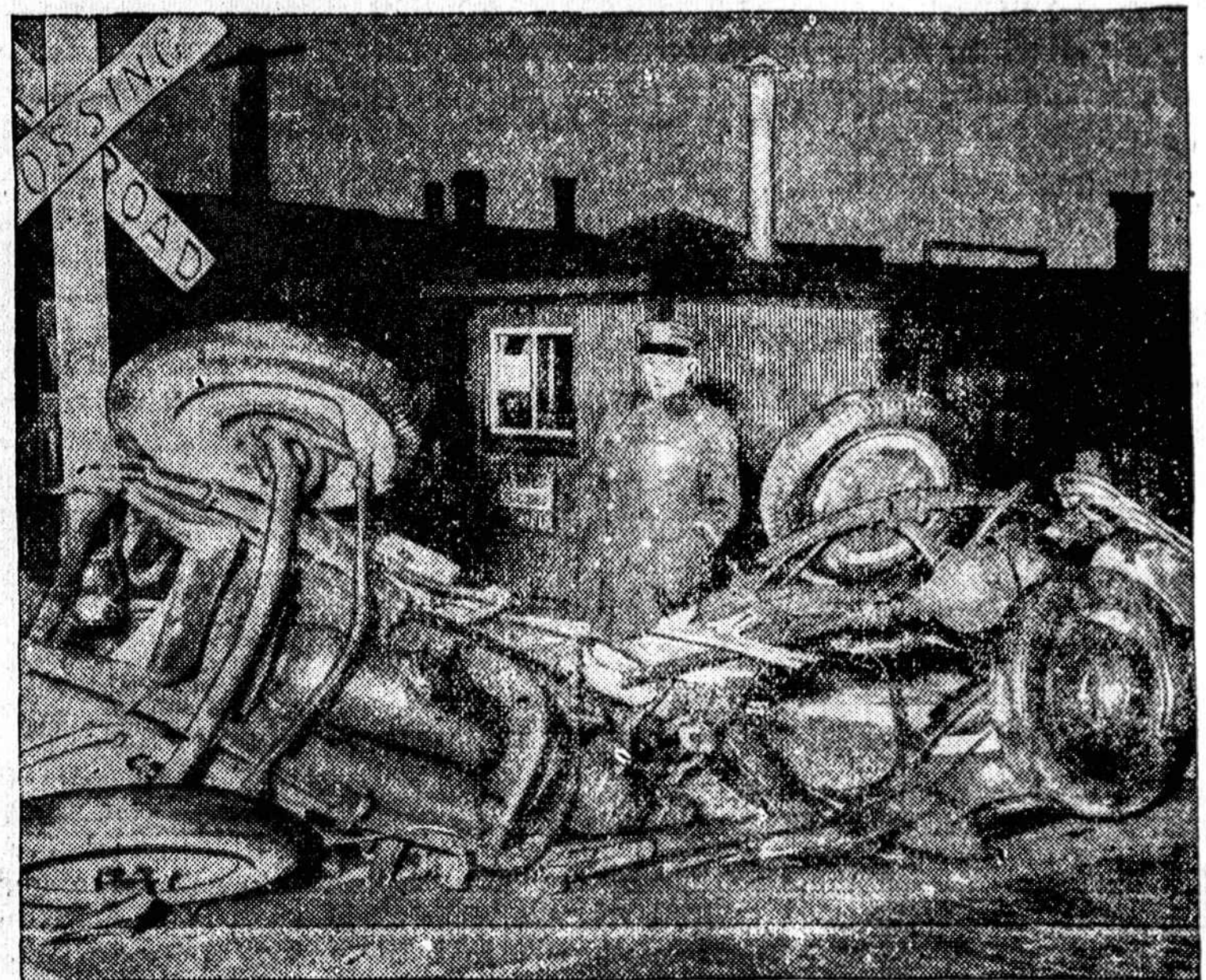
funkcija, šiuo konkrečiu atsitikimu, yra apribota Klaipėdos statuto, kaip sutarties, aiškinimu, atranda, kad seimeio paleidimas nebuvo reguliarus. Teismas, tačiau, čia pat priduria, kad tai nereikia, jog seimeio paleidimas turi būti laikomas neįvykęs, seimelis dar tebeegzistuoja ir kad naujai išrinktas seimelis neturi lojalios egzistencijos. Teismas su-pranta, kad signatarinės valstybės norėjo tik gauti interpretaciją, kuri galėtų patarnauti ateičiai. [Elta].

NAUJIENŲ

Pinigų Siuntimo Skyrius at-daras kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 val. vak. Nedėdieniais nuo 9 v. ryto iki 1 v. p. p.

1,155,000 žmonių užmušta ir sužeista 1931 metais

TOKIA NELAIMĖ GALI ISTIKTI IR JUS

Kad Apsaugoti Savo Skaitytojus

NAUJIENOS

DUOS

DYKAI \$1,500.00 DYKAI

ACCIDENT INSURANCE POLICY

tiems savo skaitytojams, kurie užsirašys arba atnaujins savo prenumeratą ant vienių metų.

NAUJIENŲ CIRCULIACIJOS DEPT.

1739 South Halsted St., Chicago, Ill.

Šiuomi siunčiu { \$8.00 Chicagoje

Prašu užrašyti man Naujienas ant metų ir prisiųsti \$1,500.00 ACCIDENT APDRAUDOS POLICY.

Pilnas Vardas ir Pavardė

Adresas

Amžius

Kam užrašote?

Ar giminė?

Jo adresas

Drovers Bankai

Penkios dešimt metų Konservatyvaus Patarnavimo padarė Drovers bankus Lietuvų bankininkavimo vieta.

Per pereinus dvejus metus daugiau negu kada pirmiau Lietuviai ėmė vertinti Drovers bankų nusistatymą ir stiprią Vadovybę.

Drovers bankai visuomet turi užtektinai pinigų ant rankų, kad patenkinti kiekvieną netikėtą pareikalavimą. Jų Statamentas apie Finansinį Bankų Stovį parodo, kodėl Lietuviai yra priclanę Drovers Bankams.

Gaukite iš p. Stungio kopiją šio Statamento.

Mes siunčiame pinigus į Lietuvą perlaidomis ar kab-legrama — litais ar doleriais.

DROVERS NATIONAL BANK TRUST & SAVINGS BANK

Halsted at 42nd St.

Bankinės valandos: kasdien 9 ryto—3 v. v., Seređoj 9 ryto—8 v. v., Subatoj 9 ryto—2 val. po piet.

Rusiška ir Turkiška Pirtis

DOUGLAS BATHS

3514-16 W. ROOSEVELT ROAD

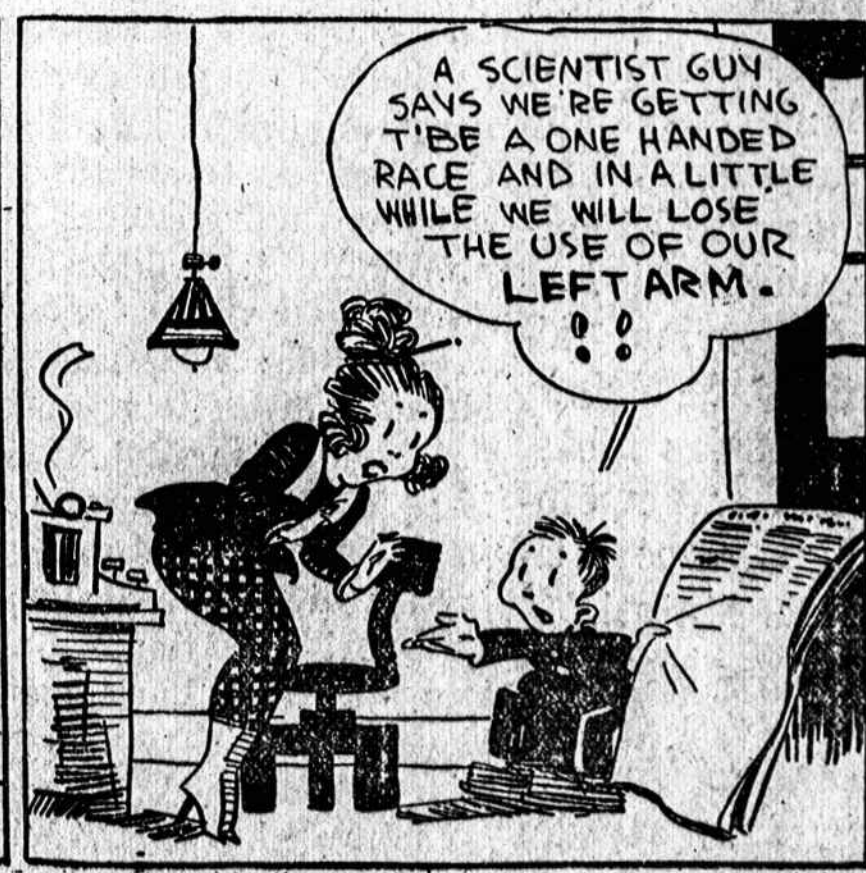
arti St. Louis Ave. Tel. Kedzie 8902

Vanos, lietaus ir druskos vanos, swimming pool.

Rusiška ir turkiška pirtis moterims

seređomis iki 7 v. v.

IN OUR OFFICE

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
\$3.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
8c per copy

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu Bendrovė,
1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiotojus:	
Viena kopija	8c
Savaitelė	18c
Mėnesiui	75c
Suvenyrai Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvon ir kitur užsieniuose (Atpiginta)	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pilnais reikiama pinigų pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

TABOKA SENATORIAMS

Jungtinių Valstijų senatoriams yra pristatoma šniukščiamoji (uostomoji) taboka, nors nė vienas asmuo šiandien jos nevartoja. Už taboką yra mokoma valdžios pinigais. Tai yra paprotys, užsilikęs nuo kokių šimto metų laiko, kuomet tarp "poniškių" žmonių buvo mada, vietoje rukymo, traukti tabokos miltus į šnerves.

Kitas iš senų laikų užsilikęs paprotys Jungtinių Valstijų sostinėje yra aprūpinti kiekvieno senatoriaus rašomąjį stalą dėžute su smėliu. Daug metų atgal, kada dar nebuvo išrastas sugeriamasis popieris, rašant rašalu reikėdavo užberti smėlio grūdėlių ant rašto, kad jisai greičiau išdžiūtų. Šiandien senatoriai jau seniai nebebarsto smėlio ant popierio, bet valdžia dar vis jį tebeperka senatoriams.

Specialiai senatorių naudai valdžia užlaiko barzda-skutylką, kurioje kiekvienas senatorius gauna patar-navimą už dyką; o kuomet dauguma senatorių išvažinėja namo, tai barzdų skutikai vistiek ima algas iš valdžios.

Valdžia taip pat užlaiko senatoriams restoraną su 88 virėjais. Patarnautojai ir pagelbininkai. Nežiurint, ar senatoriai valgo tame restorane, ar nevalgo, visi 88 restorano tarnai (o senatorių yra tik 96) gauna algas iš valstybės iždo. Ši įstaiga irgi yra užsilikusi iš tų senų laikų, kada Washingtono dar nebuvo gerų vietų pavalgyti aukštiems ponams.

Be to, senatoriams mokama už važinėjamą geležinkeliais. Mokama kokius keturis kartus brangiau, negu kaštuoja brangiausia vieta traukinyje. Tos išlaidos senatorių kelionėms buvo nustatytos dar tais laikais, kada buvo važinėjama ne geležinkeliais, bet arkliais. Kelionės išlaidas tačiau senatoriai dažnai atsiima net ir tuomet, kai jie visą laiką nė kojos neiškelia iš Washingtono. Tai vadinasi "tarnavimas visuomenei".

Susikaučius šias ir kitas panašios rūšies bereikalingas išlaidas, pasirodys, kad valdžia "legaliu būdu" iš-eikvoja kasmet milijonus dolerių.

BOLŠEVIKIŠKA POEZIJA IR TIKROVĖ

Sovietų agentai paskleidė daug gražių pasakų spaudoje apie puikias gyvenamas trobas, kurias valdžia statanti darbininkams pramonės centruose, ir apie dar puikesnius projektus trobų, kurios busiančios pastatytos per ateinančią "penkmetį". Bet, iš tiesų, visi bent kiek bešališki žmonės, kuriems teko matyti sovietų didmiesčius, liudija kaip vienu balsu, kad tenai gyvenamieji namai yra pasibaisėtinoje padėtyje: nešvarumas, susigrudimas ir t. t.

Nėra reikalo tačiau remtis vien pašalinių žmonių liudymais. Pati sovietų spauda paduoda labai ryškių pavyzdžių, kaip bolševikiški diktatoriai "išrišo" butų ir namų klausimą. Štai vienas Maskvos laikraščio "Večerniaja Moskva" bendradarbis aprašo, kaip atrodo penki pirmieji namų "korporai" (milžiniškos apartamentinės trobos, užimančios ištisus blokus, su daugybe didesnių ir mažesnių butų), kurie pernai ir užpernai tapo pastatyti Maskvoje ir jau apgyvendinti. Ve ką jisai pasakoja šių metų liepos 21 d. numeryje:

"Penki pirmieji korporai, apgyvendinti įvairių laikų vienas po kito, įnamių akyse pavirto šimtaprocentiniais invalidais. Lyg pagal komandą, ėmė varvėti per stogus ir lubas. Lyg pagal komandą, ėmė rukti krosnys (pečiai), leidamos juodų dūmų kamuolius ant lovų, staltiesių ir langų uždangų. Stiklai, neužsmeigti spinkelėmis, žvangėdami biro žemyn, ir netrukus ėmė marguoti pagalvėliai ir antklodės, kuriais buvo, vietoje stiklų, užkimšti langai. Iš palangių krito plytos. Praėjus kuriam laikui ėmė kristi laukan ištisi langų rėmai. Ir dabar, žiūrėdamas į aprukusias sienas, apdriskusias lubas, perkrypusias duris, suskilusias grindis, nutrupėjusias kertes, apdaužytus laiptus, žmogus nenori tikėti, kad tie namai 1931 ir 1932 metais statyti."

Šeštas, paskiausias pastatytas korpusas pasirodė ne geresnis už penkis pirmuosius.

Apie senus, per daugelį metų nemačiusius remonto namus, nėra reikalo nė kalbėti, jeigu taip atrodo, kaip paduodama tame Maskvos laikraščio aprašyme,

pačios naujausios, pagal moderniškus planus pastatytos trobos. Taigi bolševikų piešiami poetiški "proletariškos laimės" vaizdai Rusijoje su tikrove neturi nieko bendra.

Apžvalga

PRIEKYN AR ATGAL?

"Draugui" praneša telegrama iš Kauno, kad šio mėnesio 28 d. įvyks katalikų universiteto atidarymas. Laikraštis, gavęs šią žinią, reiškia didelio džiaugsmo ir aiškina:

"Tautininkų vyriausybei susiaurinus katalikams teises valstybiniam universitetui, panaikinus kai kuriuos fakultetus, katalikai negalėjo būti ramūs. Visi jautė gyvą reikimą steigti katalikiškąją aukštąją mokyklą — universitetą. Kilnųjį sumanymą parėmė visi Lietuvos vyskupai..."

Vyskupų ir kunigų akimis žiūrint, gal tai ir yra džiaugsmingas dalykas, bet platesniu visuomenės atžvilgiu — kažin.

Yra ne visai tiesa, kad tautininkų vyriausybė susiaurino "katalikų teises" valstybiniam universitetui. Ji tik šiek tiek apkarpo kunigų privilegijas.

Valstybiniam universitetui, kaip žinoma, yra katalikiškas "teologijos-filosofijos" fakultetas (skyrus). Ten dėstomi visoki bažnytiniai "mokslai" ir jų dėstymas yra pilnoje avasiškosios kontrolėje. Tuo, rodos, yra jau pakankamai apsaugotos "katalikų teisės", ir faktiniai daugiau, negu apsaugotos, nes kitos tikybos (išimant evangelikus) savo fakultetų universitetu neturi.

Bet to dar ne gana. Katalikų teologijos fakultetas buvo be galo išplėstas. Prie bažnytinio mokslo pridėta eilė visokių kitų dalykų, kaip antai: bendroji filosofija, bendroji istorija, literatūra, kalbos ir t. t., kurie jokio tiesioginio ryšio su religija neturi. Teologijos fakulteto vadai, mat, užsimanę savo skyrių išplėsti taip, kad jisai apimtų kuone visus mokslus, kitaip sakant, kad tas vienas fakultetas būtų kaip ir ištisas universitetas: universitetas universitete.

Taigi šita perdidelė teologijos fakulteto išplėtimą valdžia šiek tiek sumažino, panaikindama jame kai kuriuos dalykus, kurie yra dėstomi kituose skyriuose. Nes, iš tiesų, kam reikia užlaikyti kalbų mokytojus teologijos fakultete, jeigu tas pačias kalbas dėsto profesoriai, kurie yra priskirti prie filologijos (kalbų mokslo) skyriaus? Bet klerikalai tuojaus ėmė rėkti apie "katalikų persekiojimą" ir "katalikų teisių siaurinimą", kaip tik keletas jų sėbrų neteko šiltų vietelių universitete.

Naujo katalikų universiteto tikslas bus atitraukti nuo valstybinio universiteto kaip galint daugias studentų, reiškia — jį susilpninti finansškai ir kitokiais budais. Kadangi valstybinis universitetas ir taip nėra per daug stiprus, tai šitokia kompeticija gali jam skaudžiai pakenkti. O naudos kokios gali duoti ta katalikų mokykla? Ji negali duoti nieko daugiau, kaip tą, ką galėjo duoti teologijos fakultetas valstybiniam universitetui. Mokslo atžvilgiu, ji veikiausiai turės dar mažiau vertės, negu minėto fakulteto veikimas valstybiniam universitetui, nes tam katalikų universitetui bus viskas dėstoma vienpusiškai, ir jo lankytojai neturės progos įgyti platesnių pažvalgų, kaip kad turi valstybinio universiteto studentai, kurie gali pasiklausti įvairių profesorių tek-cijų.

Lietuvos kunigijai, deja, ru-pi tik savo dvasiško luomo in-

teresai ir į viso krašto reika-lus ji neatsižvelgia.

NA, AR NE ŽIOPLAS PLEPALAS?

"Vienybė" giriąsi, kad ji norinti būti "geresnė už kitus", ir tuo tikslu kitus šmeižia, rašydama ve kokių kvailus prasimanymus:

"Palyginkim. Imkim iš kitos pusės. Socialistai šian-dien tiek įsisiubavę ginti Markso teoriją, kad pats Marksas, jei jis būtų gyvas, juoktųsi... Marksas nesakė, kad viena tauta už kitą tau-tą yra geresnė, mūsų socia-listai šiandien gi jau ne tik savo tautą niekina, bet atvi-rai eina tokiu keliu, kad jiems jau visos kitos tautos malonesnės už savą..."

Blaivo proto žmonės tokių nesamonių nepilaukė. Nes lietuviai socialistai niekuomet savo tautos neniekino ir niekuomet kitų tautų nelaikė geresnėmis. Jeigu kalbėti apie tautos niekinimą, tai šita prastą darbą kaip tik atlieka tie fašistuojantieji tautininkai, kurie skelbia, kad lietuvių tauta dar "nepribrendusi" valdytis demokratišku būdu, kad lietu-vių politinės partijos esančios blogesnės už kitų tautų, kad Lietuvos žmonės rinkdavo į sei-mus nekultūringus peštukus ir intriguantus ir kad Lietuvai valdyti reikia bizuno.

O socialistai šitokias tautą žeminančias fašistiskas "idė-jas" atmeta ir reikalauja, kad Lietuvos žmonės būtų pripa-žintos tokios pat teisės, kaip anglų, amerikonių, švedų ir kitų save gerbiančių tautų žmo-nės.

Tautininkai meluoja, kada jie šneka neva apie tautą. Jiems rūpi ne tauta, bet sau-jelė ponų ir militaristų, kurie yra tautą prispaudę. O masės žmonių, iš kurių tauta suside-da, tautininkų akyse tai tik pastumdėliai, kurie turi ponų klausyti ir juos penėti.

Skaitytojų Baisai

"Laiškas iš Sovietų Sąjungos"

Rugp. 22, 1932
Baltimore, Md.
"Laisvės" rugp. 18 d. 1932 m. laidoj tilpo laiškas iš So-vietų Sąjungos tufo Juozo Abazoriaus, kadais gyvenu-sio Youngstown, Ohio. Abazo-rius rašo laišką savo uošvėi Skystimai ir gyriasi, kaip jam (Abazoriui) gerai sovietų rojų. Ve kaip Abazorius ra-šo apie gydymąsi, vakacijas ir apie vietas.

"Man niekas neskauda, bet turiu pasislėsti. Šitam miestelyje (Kerč) pirmiau bėdnam žmogui nebūdavo vietos, o dabar tik darbi-ninkai ir darbo valstiečiai leidžia savo liuoslaikį. Vi-suose šiuose palociuose šiuo tarpu ilsisi 11,600 darbinin-ku. Čia, žinoma, jokių iš-dirbysčių nėra. Mes šitą vie-tą vadiname "sveikatos iš-dirbyste..."

Perskaitęs tą laišką, nusi-kvatojau ir abejoju, kas gi tą laišką parašė: ar žmogus iš miestelio Kerč, ar pati "Lais-vės" redakcija?

Labiausiai man juokai, kad laiško autorius rašo apie Ker-čo kurortus ir kitokius svei-katos šaltinius. Ir sako, kad pirmiausia nebuvo vietos bėdnam žmogui Kerčo mieste. Perskaitęs tą "Laisvę" til-pusi laišką žmogus gali ma-nyti, kad iškerčijų taip yra, kaip ten rašoma. Kerčo mies-

te nebuvo pirmiau nei gražių palocių, nei kurortų; žinoma būdavo ir gražių trobų, kaip ir visuose miestuose, bet tur-čiai ten, Kerče, nemėgdavo gyventi, nes labai nešvarus miestas būdavo. Aš, dar jau-nias vaikėzas būdamas, kai-mietis, svajojau būti "mieš-čioniu" ir pradžioje 1908 metų jau būvau tam "kurortų" mie-s-te Kerče. Darbo negalėjau gauti net 4 savaites, o pinigų tik turėjau rublių ir pusę, tai aš irgi bėdnam būvau; o vie-nok da mačiau bėdnesnių, prie dirbtuvų vartų stovėčių. Man net baisu pasidaryti, kai, nuėjus prie dirbtuvės vartų, pamatiau didelį būrį žmonių, laukiančių darbo gauti. Tik vieną pažįstamą turėjau lietu-vį, o kiti visi žiūrėjo į mane, kaip į kokį žvėrį nematytą, nes atrodė jiems, kad aš iš jų paversiu darbus, kurių da jie nebuvo gavę. Mano draugas dirbo prie murinimo porto valdžios darbą "vodolazu", ir man pastoravojo prie porto darbą, ir išdirbau metus lako ir būvau Kerčo "miesčio-niu". Viso lietuvių tuo laiku susipažinimo Kerčo mieste apie 12 ypatų.

Matyt, kad ir daug tokių laiškių iš Sovietų Sąjungos ra-šoma netiesiogiai. Delko taip daroma, tai aš nesuprantu. Rašo žmogus, kad Kerče bu-vę puikiais palociu, tur-čianis pirmiau priklausę, o dabar darbininkai naudojasi, ir da gydytis proletarai va-žiuoja į Kerč. Kiek aš žinau, tai Kerčas nešvariausias mie-s-tas buvo, nei kanalizacijos ne-buvo, net ir vandens gerti ne-kožnam kieme būdavo, o ką jau ten kalbėti apie palocius ir kurortus! Fabrikų nedaug ten buvo, bet buvo. Miestas prie pat Azovskų jurių kran-to, tai vietiniai gyventojai už-siimdavo žuvininkystę ir ga-benimu daržovių bei vaisių žėgliniais laivukais.

Tai tiek apie Kerč. Atrodo, kad laiško rašėjas girdėjo apie kurortus ir palocius, bet pats jų nematė. Už keleto my-lių nuo Kerčo į pietų pusę yra Jalta miestelis, tai ten visokių turėdų privažiūdavo ir turė-davo gražių palocių. Tai gal dabar komisarai tuose palociuose gyvena ir spacieruoja po Jaltos gatves, o proletarai klampuoja po Kerčo šlyną ir rašo į Ameriką, kad gydos "kurortuose"?

—Z. Gapšys.

IVAIRENYBĖS

Ir gyvuliai senovėj bu-vo teisiami

Mūsų laikais gyvulių nie-kas neteisio ir nebaudžia, nes gyvuliai neturi tokio proto kaip žmogus. Bet senovėj bu-vo kitaip. Viduramžiuose gy-vuliai buvo traukiami teismo atsakomybėn ir baudžiami. Buvo teisiami naminiai taip ir laukiniai gyvuliai, visokių rū-šių, didžiausiu iki mažiausiu: arkliai, raguočiai, kiaulės, avys, žąsios, vištos, kurniai, varlės, žiurkės, pelės, tarako-nai, įvairios kenksmingos kir-melės, musės ir tt.

Senuose archyvuose randa-ma anų laikų gyvulių bylų. Gyvulių teisė daugiausia dvasiški teisimai. Jei pavyzd-žiui pas ką užsiveisė namuose ar laukuose pelės, žiurkės, kenksmingi vabalai, jis galėjo paduoti skundą vyskupui tei-smui. Teismas paskirdavo by-las svarstymą. Visi teismo nu-tarimai būdavo skaitoma taip, kad "kaltinamieji" gėlėtų gir-dėti. Užtai vyskupio oficialas atleidavo ton vieton, kur kalti-namieji gyvendavo ir čia jiems nutarimus skaitydavo. Kai kada nutarimai buvo skaitomi bažnyčiose iš sakylų, ypač tada kai kaltinamų būdavo labai daug. Pavyzd-žiui, jei visą apylinkę apnik-davo koki nors kenksmingi-

vabalai, vikšrai ir tt. Teismo procesas būdavo išlaikomas su visais formalumais. Kalti-namiesiems būdavo duoda-mas laikas pristatyti savo pa-siteisinimų. Jie galėdavo at-siųsti teisman savo gynėjus. Jiems būdavo skaitoma nuta-rimas atvykti teisman. Kaip tik skundas paduota, teismas išleisdavo žiurkės, pelės, vabalams ar kitiems pana-tiesiems kaltinamiesiems įsak-ty daugiau nesipiešti ir nuo-stolių nebedaryti. Žinoma, jie nepaklausydavo. Šita aplinky-bė hausmę padidindavo. Svei-carijos vyskupijos Chur ar-chyve yra bylos prieš grykva-balius ir kitus vabalus. Vo-laukiančių archyvuose randama bylos prieš žvir-bilius, gandrų ir kitus pauk-čius. Žinoma, kaltinamieji teisme nepasirodydavo, nei savo advokatų nepaspausdavo. Tada teismas bylą atidėdavo ir duodavo dar laiko stoti teisman. Kadangi kaltinamie-ji ir dabar teisman nestodavo, byla buvo svarstoma be jų. Jei kaltinamieji buvo žiurkės, pelės arba žalingi vabalai, kirminai, tai pirmiausia jiems būdavo įsakoma išeiti iš tos apylinkės. Sprendime visada buvo nurodoma vieta, kur jie turi išeiti. Dažniausiai būda-vo įsakoma išeiti juron, miš-kuosna, į negyvenamas salas. Kai kada jiems būdavo čia pat nuskiriama nenaudoja-mos žemės gabalas. Kartais toks sprendimas turėdavo tik-ro susitarimo pobūdį. Įvairios klauzulės ir sąlygos rodyda-vo, kaip rimtai visa tai buvo imama. Kadangi paprastai gy-vuliai sprendimo neklausydavo

ir jokių sąlygų nepildydavo, tai teismas, nustatytam laikui išėjus, pasmerkėdavo juos įvai-riausiomis baudomis: ištrėmi-mas, prakeikimas, visų teisių atėmimas ir mirties bausmė. Naminiai gyvuliai, pavyzd-žiui arkliai, jaučiai, kiaulės buvo teisiami dažniausiai už žmonių sužalojimus ar žmog-žudystę. Žmogžudystė daž-niausiai buvo baudžiama mirties bausmė. Mirties bausmė būdavo įvairi: pakorimas, pa-smaigimas, galvos nukirti-mas, užkasimas gyvo žemėse, akmenimis užmušimas, sude-ginimas.

Mirties bausmė būdavo vyk-doma viešai, varpams skam-binant ir teismo atstovams dalyvaujant. Sprendimą vyk-dydavo budelis. Kartais del didesnio iškilmingumo gyvu-lys buvo aprenjami rubais. Gyvulių bylos kol kas randa-mos tik nuo penkiolikto šimt-mečio pradedant. Ar buvo gy-vulių bylos ir anksčiau, tikrai nežinia. Bet šitas paprotys tę-sėsi iki pereinio šimtmečio pra-džios. Paskutinės gyvulių by-las randama 1805 ir 1806 me-tais. Iš viso ko matyti, kad anų laikų žmonės šitas bylas imdavo labai rimtai.

Teismai ir įvairūs vykdyto-jai turėdavo iš to gero pelno. Laukų kenkėjai, kaip įvairūs vabzdžiai, žiurkės, pelės, žvirbliai ir apskritai kur kal-tinamų buvo daug ir jų nega-lima buvo visų pagauti, bu-davo teisiami daugiausia dva-siškiu teismu. Šitie teismai vartoodavo nuteistiams dažnai dvasiškas baudas: pasmerki-viai sprendimo neklausydavo mas, prakeikimas. "T."

BRAM STOKER

Vertė A. Valuoda

GRAFAS DRAKULA

Permission Doubleday, Doran & Co.

(Tasa)

Kai kurie slovakai pranešė, kad juos pralenkė didokas laivas, kuris plaukė labai greitai, nes igula buvo du kartu lai-desnė už paprastą tokių lai-vų igulą. Tai įvyko prieš pasiekiant Fundu, todėl nei vieni nei kiti negalėjo pasa-kyti ar laivas pasuko į Bis-tricą, ar nutraukė toliau Se-rėtu. Pačiam Fundu mieste negalėjome nieko patirti apie minėtą laivą, todėl jis greičiausiai praslinko pro š-ių nakties laikų. Jaučiuosi mieguistas; šaltis, matyt, jau pradeda atsiliepti, ir, pri-gimtis verčia mane kiek il-stelėti. Godalmingas užsispy-rės dabar budėti. Lai Dievas jį laimina už jo gerumą ir brangiai Minai ir man.

Lapkričio 2 d., rytą. — Jau gerokai į vidudienį. Gerasis draugas manęs nepažadino. Prisipažino, kad negalėjo to padaryti. Butų nuodemė ma-šinė išbūdinti, nes miegojau la-bai ramiai, užmirus visus pa-saulio vargus. Bet tuo pačiu laiku, iš mano pusės buvo la-bai egoistiška miegoti taip il-gai ir palikti Godalmingą bu-dėti per visą naktį; bet paga-liau ir jo pusėje tiesa. Šįryt jaučiuosi lyg bučiau atgims, pataps visai kitu žmogumi. Sėdžiu šale miegančio Godal-mingo ir laiku nuo laiko pa-važuojau ir žvalgausi iės-ni. Kodamąs Grafo valties. Jau-čiu, kad mano jėga, energija pamazų pradeda grįžti. Kur dabar yra Mina ir Van Hel-singas? Jie jau turėjo būti atleidavo ton vieton, kur kalti-namieji gyvendavo ir čia jiems nutarimus skaitydavo. Kai kada nutarimai buvo skaitomi bažnyčiose iš sakylų, ypač tada kai kaltinamų būdavo labai daug. Pavyzd-žiui, jei visą apylinkę apnik-davo koki nors kenksmingi-

Nedrįstu pagalvoti kas su jais gali atsitikti. Jeigu tik mes galėtume kiek greičiau plauk-ti! Bet negalime, nes maši-nos dreba, virpa varomos pil-nu garu, dirba išsiujuose. Įdo-mu, kaip Kvintui Morris ir daktarui Sevardui sekasi. Iš kalnų į šią upę įteka gyva ga-lybė mažų upelių ir šalti-nių, bet kadangi nei vienas jų pakol kas nepasirodė per-daug didelis ar gilus, nors jie yra pavojingi žiemą ir kuo-met sniegas pradeda tirpti — raiteliai ikišiol turbūt nesusi-durė su dideliais sunkumais. Noriu tikėti, kad pasimatysi-me su jais prieš pasiekdami Strashą; nes, jeigu nebusime Grafo pasiviję, reikės pasitar-ti kas toliau daryti.

Dr. Sevardo dienyra

Lapkričio 2 d. — Trečia die-na kelyje. Jokių žinių ir nė-ra visai laiko rašyti, jeigu ži-nių ir butų buvę, nes laikas yra labai brangus. Išėjomeš tik tiek, kiek reikėjo arkliams atsigriežti; mes abu jaučiameš gerai ir nesakyčiau, kad esame labai pavargę. Ši avan-tiura galų gale išeis mums į sveikatą. Bet turime traukti pirmyn; Nesijausime laimin-gi, iki nepasivysime Godal-mingo laivą.

Lapkričio 3 d. — Fundu mieste patyrėme, kad laivas nutraukė Bistricą. Butų ge-rali, kad oras kiek šulitų. Danguje matytis artėjančios sniego audros žymės; jeigu sniegas bus gausus, mums reikės sustoti. Tame atveju tie-turime traukti toliau rogemis.

Lapkričio 4 d. — Šiandien nugiudome, kad Godalmingo garlaivis ištiko mažą nelaimę, kuomet mėgino užkopti srua-tynas.

(Bus daugiau)

Garsinkitės Naujienose

CHICAGOS ŽINIOS

Jauną radio dainininkę mirė

Staigiai mirė Gladys Kasak, 11 metų mergaitė, kurios dainavimo per radijo mėgėjų klausytis tiksliai žinoma. Ji dainuodavo daugiausia čekų liaudies dainas, o taip pat ir kurias senas vokiečių ir italų arijas. Gladys buvo šešto skyriaus mokinė Mason mokykloje. Ji pradėjo dainuoti per radijo budamą penkių metų amžiaus.

Pataria pakelti taksas ant gazolino

Chicagiečių politikių delegacija Springfielde tarsis su gubernatorių klausimu, iš kur sukelti apie \$20,000,000 bedarbiams šelpti atnaujintą rudenį ir žiemą. Sumanytas yra padidinti taksas ant gazolino dviem centais galionui, t. y. uždegti taksą 5 centus galionui vietoj dabartinių trijų centų.

Bomba politiekieriui

Sprogo bomba prie lango namų, kuriuose gyvena John Howat, vyriausias mokyklų tarybos inžinierius, adresu 6720 Merrill avenue. Eksplozija padarė žalos \$800.

Bankininkas nusišovė

Nusišovė William E. Gary, Gary Wheaton State Bank prezidentas, giminielis savo laiku žymaus pramonininko Elberto Gary, United States Steel korporacijos viršilo, o dar pirmaise teisėjo anarchoistų byloje Chicagoje. Elbert Gary mirė pirmą kartą metų. Dabar nusišovė jo giminaitis namuose 210 North Wheaton ave., Wheaton miestely.

Sudegė jachta

Gaisras sunaikino vakar dieną 60 pėdų ilgio jachtą Joyant, kuri priklausė Herbert Bruningui ir Harry De Lislie. Jachta sudegė Belmont prieplaukoje.

Mergina mėgino nusišauti

Antradienio vakarą jauna mergina įėjo į Mono gelžkelio stoties prausimuisi kamaraite ir paleido kulka į save. Mergina randausi sunkioje padėtyje. Ji yra, matyti, išbadėjusi. Klausinėjama policijos mergina atsiskakė pranešti savo vardą ir pavardę.

Laukta nuosprendžio Bainų byloje

Kaip vakar popiet laukta teisėjo O'Connor nuosprendžio Bainų byloje. Bainams byla buvo iškelta ryšio su užsidarymu 12 bankų, kuriems jie vadovavo ir kuriuose buvo apie \$13,000,000 depozitų pinigų. (Vėliau vakare gauta žinia, kad Bainai rasti kalti, bet paskyrimas baismės atidėtas iki šilands. Numatoma, kad šie Bainas gaus tik 18 mėnesių kalėjimo, o sunai ir žetnas turės užsimokėti pabaudos tik po \$1,000).

Chicagiečiai tariais su gubernatorių

Grupė Chicago politikierių ir biznio vadų vakar tarėsi su gubernatorių Emmersonu pagalbos teikimo bedarbiams reikalą. Norima sukelti \$20,000,000 bedarbiams šelpti atel-

nantį rudenį ir žiemą. Vienas sumanyti yra padidinti gazolino taksas Illinois valstijos 2 centais galionui ir šitaip sukelti pinigų pavidėti bedarbių šelpimui.

Ieško taksų iš stambios savasties

Kauntės vyriausybė iškėlė 16 bylų ir reikalauja paskyrimo resyverio stambioms real estate savastims vidurinėms, kurių vertė įkainuojama apie \$30,000,000. Resyverio šioms savastims reikalaujama todėl, kad už jas taksos yra nemokėtos.

Apdegė užsidegus gazolinui

Užsidegus gazolinui, kai jo automobilio tanka buvo papildoma, skaudžiai apdegė Frank Mortensen, 7232 St. Lawrence ave., jo 8 metų dukterė ir podukra keturių metų mergaitė. Visi trys nugabenti į ligoninę.

Biznis gerėjas

Bradstreeto sąvairnių biznio apžvalgos laikraštis praneša, kad Chicago galima pastebėti biznio gaivumas. Daugiau užsakyimų gaunama daugiau įstaigų, daugiau perkamos smulkmenos krautuvių, didėjančios išlaidos pirkimui.

Tarp Chicago Lietuvos

Ką aš patyriau komunistų piknike

Praėjusį sekmadienį, rugp. 21 d., "Vilnis" rengė pikniką Birtutės darže. Iš anksto buvo piknikas plačiai garsinamas, į žangos tiksliai išsiuntinėta į kiekvieną Amerikos valstiją, kur tik randausi komunistų, ir specialiai buvo užkviesti New Yorko komisari, kurie bendrai darbiauja prie Daily Worker. Bet negrų, indėnų ir kitų nekvietė, nes manė, kad visi negalės sutilpti į daržą. Vienok jie skaudžiai apsigyvi, bažmonijū piknikan prisirinko paprastai, kaip ir visuomet. Atsilankiusiems į pikniką ne reikėjo rūpintis, kaip padaryti tą lauką linksmesniu, nes viskas buvo sudaryta formoj prakalbų ir dainų. Didensnė programa dalį užpildė Andrius, "Vilnis" redaktoriai. Jis savo kalboje aiskino, "Kodėl darbininkai yra biedni ir pinigų neturi". Ši kalbos dalis atrodė gaila

svarbi, ba aš manau, kad ten buvo visai mažai žmonių, kurie žinotų, kodėl jie pinigų neturi.

Toliau aiskino ką darbininkai turi daryti, kad prieiti prie tos laimės? Nagi turi stoti į komunistų partiją, nuvesti kapitalizmą ir įsteigti Sovietų Sąjungą. Tada visi turėsime darbo ir žmonišką gyvenimą. Ištarus šios žodžius, kilo tarp komunistų entuziastiškas pojūmas; kurie turėjo kepurės, metė jas į aukštį. Vienas iš komunistų kieta skrybėlė išmetė taip aukštai, kad ji krisdama atsismušė merginai į nosį. Ta vargšė, pušlėmusi nosį į sauja nuėjo ir nebaigė prakalbos klausyti.

Toliau kalbą tęsė aistrių puolinu ant Grigaičio ir socialistu. Bene svarbiausia Andriuliui buvo įtikrinti klausytojus, kad "Grigaitis tiesa skelbiantis tikrai po dalykų įvykių; bet kodėl jis apie tai nesako ankščiau?" Taip, Grigaitis tą turi žinoti. Tur būt ir man teks vėję nuo komunistų, kodėl aš apie šio pikniko įvykius neparašiau praėjusią vasarą.

Po prakalbų dienotvarkės pirmininkas pakvietė Chicago Kanklių ir Aido choristus, kad parinktų pinigų. Pinigams rinkti reikia turėti kepurės. Bet diena buvo šilta, tai bene visi choristai atvažiavo be kepurų, ir neturėjo kur pinigų rinkti. Tad pirmiausia pradėjo rinkti kepurės, o iki kepurų pririnko, tai ir žmonės išsikirstė. Tokiu būdu mažai pinigų tegalėjo surinkti.

Well, iš to yra gera pamoka choristams ir visiems, kurie važiuoja į komunistų parengimus: nepamirškite pasiimti kepurės. Arba įsitaisykite škarvankėles, daug-maž tokias, kaip kad kūnigai turi pinigų rinkti; jos yra praktiškesnės.

Kada prisitartino vakaras, žmonės jau buvo išvažinėję, tik karsčiai komunistai stovėjo prie barto ir aušino savo karštas krutines šaltu alumi. Man ten bestovint, staiga sušuko burys komunistų ir pradėjo vieną mušti. Tai buta vagilio, kuris kraustė jiems kišenių. Tur būt norėjo persitikrint, ar daug komunistai buvo pinigų prisirinkę. —F. B.

Town of Lake

Naktį iš antradienio į trečiadienį, tiksliau pasakius, apie 2 valandą trečiadienio rytą vagiliai įsikraustė per langą į p. p. Blaskauskus, 4426 So. Hermitage avenū. Antradienio vakarą buvo šalta, tai p-nia Blaskauskienė neėjo gulti ant porėjų ir paliko namo langą atdara. Vagiliai,

pamatę langą atdara, mėgino pasinaudoti pasitaikiusia progą. Vienok jų nelaimė ties langu buvo lova, kur gulėjo p-nia Blaskauskienė.

P-nia Blaskauskienė labai išsigando ir pradėjo šauktis pagalbos. Vyras, išgirdęs žmonės šauksmą, pagriebė revolvėrį ir bėgo žmogų gelbėti. Bet jau vagiliai buvo ištrukę ir nūrė atgal per langą. Blaskauskas paleido porą šuvių, bet vagiliai pabėgo.—Vietinis

Lietuvis rasta negyvas

John Grigaliūnas (Gray), lietuvis, rasta negyvas savo kambario namuose 831 North Dearborn st.

Gimęs Lietuvoje, Kaune, liepos 4 d. 1893 metų. Turėjo brolių Juozą, kuris seniau yra gyvenęs Chicagoje adresu 2324 Oakley boulevard.

Norima surasti brolis ar kiti giminės, kad atsiimtų mirusio kūną. Mirusis randasi Shutes Morgue, 715 North State st., telefonas—Superior 0040.

Giminės tegul atsišaukia į policijos stotį adresu 113 North Chicago avenue.

Lietuvių radio programa

Praeitą antradienio vakarą ir vėl radio klausytojams teko pasigerėti gražiu lietuvių radio programą, kuris buvo leidžiamas iš stoties W. G. E. S. Peoples Furniture Co. krautuvių pastangomis.

Gražiai sudainavo solo patelė A. Ančiūtė ir K. Sabonis. Taipgi ši sykį pasizymėjo "Peoples" radio duetas ir kvartetas.

Graboriai

Lachavich ir Sunus LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauja laidotuvių knuopigautais. Reikalauja maldžiai atsiimti, o laidotuvių busite užsąndinti. Tel. Roosevelt 2515 arba 2516 2314 W. 23rd Pl., Chicago SKYRIUS: 1439 S. Court, Cicero, Ill. Tel. Cicero 5927

J. J. BAGDONAS

Funeral Direktorius

Patarnauja žmonėms simpatiška, draugiškai ir pigiai. Nelaimėje mirties pašaukite mane.

2506 W. 63 St., Tel. Republic 3100 CHICAGO, ILL.

Seniausia ir Didžiausia LIETUVIŲ GRABORIŲ ĮSTAIGA

EUDEIKIS ir vėl nustebino publiką su savo nuipigintomis kainomis už aukštą rusiško palaidojimą. Mes nieko nerokiuojame už atvežimą mirusio žmogaus kūno į mūsų įstaigą iš bils kokios maldos dalies.

Reikalaujame, mūsų automobilius atvažiavus į jūsų namus ir atvežę į mūsų įstaigą, kur galėtumėte pamatyti didžiausią pasirinkimą grabų ir kitų reikmenų ir už tą patarnavimą jums visai nieko nereikės mokėti, nežiurint į tai, ar jūs ką pirksite, ar ne.

EUDEIKIS yra vienatinis lietuvių graborius, kuris teikia ambulance patarnavimą su ekspertu lietuvių patarnautoju. Dykal Keturiuos Moderniškos Kopyčios Dėl Šermenų. Pašaukite EUDEIKI pirmą negu kreipsitės kur kitur.

EUDEIKIS JUSŲ GRABORIUS

4605-07 South Hermitage Avenue Visi Telefonai: YARDS 1741 ir 1742

kurie tikrai sutartinai ir šaukiamai sudainavo keletą rinktinių dainelių, del ko be apsirikimo galima juos pripažinti tikrais radio dainininkais.

Dr. K. Drangelis, dentistas, pasakė įdomią kalbėlę. O tarpuose dainų ir kalbų buvo keletas numerų rinktinės muzikos ir įdomių pranešimų.

Programa baigėsi pakvietimu pasiklausti ir sekantį antradienio vakarą kitos gražios muzikos ir dainų valandos. —Marijona.

Garsinkitės Naujienose

Graboriai

S. M. SKUDAS Lietuvis GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS Didelė ir graži kopyčios dykal 718 W. 18 St. Tel. Roosevelt 7332

IGN. J. ZOLP Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje

1646 W. 46th St. Telefonai: Boulevard 5203 Boulevard 8413 1327 So. 49th St. Telefonas: Cicero 3724

Stanley P. Mažeika

Graborius ir Balzamuotojas

Moderniška Kopyčios Dovanai Turis automobilis visokiems reikams. Kaina prieinama 3319 Auburn Avenue CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 4139 A. MASALSKIS

Mūsų Patarnavimas laidotuvių ir kokiame reikale visuomet esti sąžiningas ir nebrangus todėl, kad neturime ilaidų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Ave. CHICAGO, ILL.

Lietuvės Akuserės

Mrs. A. K. JARUSH PHYSICAL THERAPY & MIDWIFE 6109 South Albany Av. Phone: Hemlock 9252

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nerovotumo, skaudžią akių karsčių, nuima kataraktą, atstato trumparegystę ir toliau. Priėmimą teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parandžia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėliomis pagal sutartį. Akinių kainos per pusę pigiaus, kaip buvo pirmiau.

Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 South Ashland Ave. Phone Boulevard 7589

Dr. A. R. BLUMENTHAL

OPTOMETRIST Praktikuoja visą 20 m. 4649 S. Ashland Av. Tel. Boulevard 6487

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS Patirtimas Komplikuoiose Atsitikimuose

Ofisas ir Akinių Dirbuvių 756 West 35th St. Kampas Halsted St. Valandos nuo 10—4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12

Lietuviai Gydytojai

Dr. C. K. Kliuga DENTISTAS Ustarninkais. Keturias ir Sobatomis 2420 W. Marquette Rd. art. Western Av. Phone Hemlock 7828 Pšaiduliais, Sėdėdomis ir Pšnytyje 1821 So. Halsted Street

A. MONTVID, M. D.

West Town State Bank Bldg. 2400 W. Madison St. Val.: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak. Tel. Seeley 7330 Namų telefonas Brunswick 0597

DR. MARGERIS

Valandos: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6:30 iki 8:30 vakare. Sėdėdomis nuo 10 iki 12. 3421 So. Halsted St. Phone Boulevard 8483

A. L. Davidson, M.D.

4910 So. Michigan Avenue Tel. Kenwood 5107 VALANDOS: nuo 9 iki 11 valandai rytų; nuo 6 iki 8 valandai vakarų; apart šventadienio ir ketvirtadienio

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street Valandos: 1—3 ir 7—8 Sėdėdomis ir nedėliomis pagal sutartį. Residencija 6628 So. Richmond Street Telefonas Republic 7868

Dr. BERTASH

756 W. 35th St. (Cor. of 35th & Halsted Sts) Ofiso valandos nuo 1-3, nuo 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį

DR. NAIKELIS

756 W. 35th St. (Cor. of 35th & Halsted Sts) Ofiso valandos: nuo 2-4, nuo 7-9 Nedėliomis pagal sutartį

Dr. Suzana A. Slakis

Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų 4145 Archer Ave. Val. 10-12 ryto; po piet 4-8 tik užninkais ir ketvergais. Sėdėdomis ir nedėliomis pagal susitarimą. Ofiso Tel. Lafayette 7337 Rez. Tel. Hyde Park 3395

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4142 Archer Avenue Valandos 11 ryto iki 1 po pietų, 2 iki 4 ir 6 iki 8 vak. Nedėliom nuo 10 iki 12 dienų. Telefonai diena ir naktį Virginia 0036

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street CHICAGO, ILL.

DR. M. T. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Ave., Ofiso valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel.: Boulevard 7820 Namų Tel.: Prospect 1930

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue Tel. Lafayette 4146

DR. A. L. YUSKA

2422 W. Marquette Rd. Kampas 67th ir Attesian Ave. Telefonas Grovehill 1595 Valandos: nuo 9 iki 11 ryto, nuo 2-4 ir 7-9 po pietų, sėdėdoms po pietų ir nedėliomis pagal susitarimą

DR. A. J. GUSSEN

LIETUVIS DENTISTAS Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomis pagal sutartį. 4847 West 14th Street, CICERO, ILL. X-Ray.—Phone Cicero 1260

DR. V. S. NARES

(Naryaukas) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2420 Marquette Rd. Valandos: 9—12, 7—9, Antradienį ir Ketvirtadienį vakarais pagal susitarimą.

DR. C. Z. VEZELIS

Dentistas 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

Lietuviai Gydytojai

Dr. Vincent C. Steele Dentistas 4180 Archer Avenue

Daktaras V. A. Šimkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Gydo savo ofise patinusias, išiputusias blauzdas gydas. Valandos nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. Nedėliomis nuo 10 iki 12. 3343 South Halsted Street Tel. Boulevard 1401

Ivairūs Gydytojai

DR. HERZMAN

— IŠ RUSIJOS — Gerai lietuviams žinomas per 25 metus kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušierius. Gydo stailias ir chironiškas ligas vyry, moterų ir vaikų pagal naujausias metodus X-Ray ir kitokius slaktros prietaisus. Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Morgan St. Valandos: nuo 10—12 pietų; nuo 6 iki 8:30 vakarų. Tel. Canal 2118 Residencijos telefonai: Hyde Park 6755 ar Central 7464

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 20 metų OFISAS 4729 South Ashland Ave., 2 laubos CHICAGO, ILL. SPECIALISTAS DŽIOVOS Moterikių, Vyrikių ir Vaikų Ligų OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. rytų, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakarų. Nedėl. nuo 10 iki 12 v. Jena. Phone Midway 2880

Dr. MAURICE KAHN

Telefonas Yards 0994 4631 South Ashland Avenue Ofiso valandos: Nuo 10 iki 12 dienų, 2 iki 3 po piet 7 iki 8 val. Nedėl. nuo 10 iki 12 Rez. Telephone Plaza 3200

DR. A. A. ROTH

Rusų Gydytojas ir Chirurgas Specialistas Odo Ligų ir Citergių Ligų Ofisas 3102 So. Halsted St. Kampas 31st Street Val.: 10—11 v. ryto, 2—4, 7—9 v.v. Nedėliomis ir šventadieniais 10—12.

Advokatai

K. GUGIS

ADVOKATAS MIESTO OFISAS 127 N. Dearborn St., Room 1113 Telefonas Central 4411 Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų Gyvenimo vieta 3323 South Halsted Street Tel. Boulevard 1310 Valandos: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą. Išskyrus ketverg Nedėlioj nuo 9 iki 12 ryto

John Kuchinskas

Lietuvis Advokatas

2221 West 22nd Street Art. Liavitt St. Telefonas Canal 2552 Valandos 9 ryto iki 8 vakaro. Sėdėdaj ir Pšnytyj nuo 9 iki 6

A. A. SLAKIS

Advokatas Miesto Ofisas 77 W. Washington St. Room 905 Tel. Dearborn 7966 Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų

John B. Borden

(John Bagdžianas Borden) LIETUVIS ADVOKATAS 105 W. Adams St., Room 1642 Telephone Randolph 6727 Vakaris: 2151 W. 22nd St. nuo 6-9 Telefonas Roosevelt 9090 Namie 8-9 ryte Tel. Republic 9600

JOSEPH J. GRISH

Lietuvis Advokatas 4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800 Rez. 6915 So. Rockwell St. Tel. Republic 9723

J. P. WATCHE

ADVOKATAS 52 E. 107th St. — prie Michigan Ave. Tel. Pullman 5950-6377 4600 S. Wood St. — Ketverg vak. Tel. Lafayette 8393 160 N. LaSalle St. — pagal sutartį

CHAS. A. PEPPER

LIETUVIS ADVOKATAS 10 N. CLARK ST. Room 1205 Tel. Central 6166 VAKARAI: 3117 S. Union Ave. Tel. Victory 2213 Artar 1800 W. 47th St. Lak. 8490 Pagal sutartį

William C. Mitchell

LIETUVIS ADVOKATAS 2656 West 69 Street Telephone Hemlock 1323 Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro Nedėliomis pagal sutartį

Dr. A. J. Karaliaus Paskutinės Valandos

Dr. A. J. Karalius

Antradienio vakarą, rugpjūčio 23 d., daugelį Chicago lietuvų jau buvo pasiekusi žinia apie Dr. Karaliaus mirimą. Trečiadienį apie įvykį žinojo visa Chicago ir apilinkės lietuvių visuomenė. Šiandien pranešiu trumpai apie jo gyvenimo paskutines valandas.

Tą dieną, antradienį, apie 11 valandą ryto Dr. Karalius patelefonoavo man. Jisai prašė paimti advokatą William Mitchell'į ir jį patį, Dr. Karalių, ir nuvežti į teismą, kur tą dieną pripuolė nagrinėjimas daktaro bylos alimonijos reikalu.

Dr. Karalius, adv. Wm. C. Mitchell ir aš nuvažiavome į teismą. Tai buvo jau po pietų. Byla tačiau tą dieną nenagrinėta. Ji tapo atidėta iki ateinančio pirmadienio, rugpjūčio 29 d.

Visi trys, butent daktaras, adv. Mitchell ir aš, sugrįžome į Dr. Karaliaus namus 4:30 val. popiet.

Daktaras paklausė žmonos, ar neturėtų jį ką užkasti. P-nia Karalienė paruošė stalą ir visi keturi susėdome valgyti. Pietavome gal pusę valandos ar kiek ilgiau.

Staiga Dr. Karalius pakilo ir spausdamas adv. Mitchellio ranką tarė: "Ačiū tau, drauge, kad dėjai pastangas man pagelbėti. O dabar — atleisk man..."

Daktaras priėjo prie sinkos prisipylė stiklą vandens. Neatkreipėme į jo žodžius ypatingo dėmesio, nes jie mums nereiškė artimos tragedijos. Tokius žodžius galėjo kiekvienas iš mūsų pasakyti ir gal but ne kartą yra pasakęs.

Išgėrė daktaras stiklą vandens, pasisuko į mus ir vėl tarė jau man asmeniškai: "Čeponi, tu buvai mano draugas iki paskutinės valandos. Įvertinu draugumą. Dabar gi — sudie."

Po to, jis priėjo prie kedės, kurioj sėdėjo pietaudamas, ir vėl atsisėdo. Staiga jo veidas ėmė keistis, pabalo. Lyg spazma sukrėtė jį. Mes sužiūrėme į jį. Žmona sušuko: "Daktare, kas tau yra?"

Bet daktaras jau nebeatkakė, jau nebepratarė nė žodžio. Jo rankoj pastebėjome bonkutę su vienais stipriaisiu nuodų, kokie yra žinomi daktarams ir kemikams.

Adv. Mitchell ir p-nia Karalienė puolėsi teikti daktarui

tai norite ir kiek norite. Aš nepaisau.

Likities sveiki, draugai ir priešai. Neprašau man dovano, už mano netaktą arba jusų įžeidimą. Neprašau manęs girti, nė verkti prie mano kapo.

(Parašas:) A. J. Karalius, M.D.

Antrame lapelyje taip pat parašyta maišinele:

Testamentas

1. Kuną sudeginti krematoriume ir pelenus keturiems vėjams atiduoti.

2. Jokių gėlių ir vainikų prie grabo nedėti ir nepirkti. Atsiųstas gėles ir vainikus grąžinti jų savininkams, o jei jie nežinomi, tai tuojuos sunaikinti.

3. Visus medicinos įrankius ir medicinos knygas pasiųsti Lietuvos Universitetui Dr. Staigačio vardu ir adresu.

4. Visą kitą turtą pasiima žmona.

A. J. Karalius, M. D.
(ir parašas:)
A. J. Karalius, M. D.
Chicago, Ill. 8-5-1932.

Vakar rytą Dr. L. Graičunas atvežė šį laišką į "Naujienu" Redakciją. Dalyvaujant P. Griščiui, Dr. C. K. Kliugai, V. Poškai, Dr. A. L. Graičunui, A. Žymontui ir K. Augustinai, visiems buvo atplėstas ir perskaitytas.

Mirė Stanley Robekas; giminės prašomi atsišaukti

Telegrama "Naujienu" iš Midland, Pennsylvania, trečiadienį, rugpjūčio 24 dieną, pranešė, kad ten miręs Stanley Robekas.

Telegrama prašo pranešti apie įvykį visiems Robeko giminėms Chicagoj.

Ją pasirašo John Kanapasky, 625 Penn. ave.

Kiek vėliau po to, kai ši telegrama aplaikyta "Naujienu", John Kanapasky kalbėjosi ilgos distancijos telefonu su "Naujienu" ofisu.

Jisai prašė pranešti per "Naujienu" apie Stanley Robeko mirtį giminėms gyvenantiems Chicagoj ir ypač Povilui Robekui.

Pageidaujama, kad Povilas Robekas atvyktų į Midland, Penn., kaip galima greičiau. Ar drauda, kurią Stanley Robekas turėjo, priklauso Povilui.

Povilas Robekas prašoma duoti kuo greičiausiai atsakymą, ar galės jis priubti į Midland ir, jei galės, tai kada. Atsakymas reiktų siųsti John Kanapasky nurodytu aukščiau adresu.—Rep.

Pageidaujama, kad Povilas Robekas atvyktų į Midland, Penn., kaip galima greičiau. Ar drauda, kurią Stanley Robekas turėjo, priklauso Povilui.

Povilas Robekas prašoma duoti kuo greičiausiai atsakymą, ar galės jis priubti į Midland ir, jei galės, tai kada. Atsakymas reiktų siųsti John Kanapasky nurodytu aukščiau adresu.—Rep.

Cicero

Prapertierių piknikas

Prapertierių paroda automobiliais bus ketvirtadienio vakarą, 7:30 valandą. Cicero ave. ir 12 gatvė į prasidės. Bus arvažiuotos visos gatvės ir atvažiuojama už pikniką. Piknike dalyvauja visų tautų namų savininkai, kaip vadina juos — prapertierių.

Piknikui surengti vadovauja taksų mokytojų taryba (taxpayer council). Per klubo atstovus mes, lietuviai, taipgi turime ten privilegijų ir turime piknike dalyvauti, pasirodyti ir susipažinti su sveitintaisiais savo kaimynais.

Tai bus pirmas šios rūšies išvažiavimas ir automobilijų paroda. Kas išgalit, tai prisidėkite. Ketvirtadienio vakarą bukite vietoj, o automobiliai paims visus pavėžioti veltui. Gėštadienį, jeigu nelys, tai visi važiuosime į White Eagle Grove, prie 40 gatvės ir Desplaines upės, už buvusio Černausko Daržo, Lyons, Ill.

Jeigu kas norėtųmet daugiau informaciją gauti, tai kreiptės pas J. Bartasių, 1513 So. court; J. Kizą, 1515 So. 49 avenue, ir pas K. P. Deivikį, 1518 So. 48 court. Jie suteiks visus nurodymus. Išvažiavimas prasidės 10 valandą ryto ir tęsis iki vėlyvos nakties.

Nuo savęs duodu lietuviams patarimą dalyvauti piknike skaitlingai. Tuo, parodysime, kad mes nėsame tokie apsnūdėliai, kaip kiti mus persto. Nors nesmagu prisipažinti, bet reikia pasakyti, kad mes nėsame niekuo ypatingu pasižymėję. Tik praeiti miestelio valdininkų rinkimai mus kiek išjudino, ir sveitintaisiais pamatė, jogei mes daug ką galėtumėm nuveikti, jei turėtumėm pasitikėjimo ir vienybės.—D.

Lietuvių ex-kareivių reikale

Pora savaitę atgal buvo šaukiamas lietuvių ex-kareivių viešas susirinkimas McKinley Park svetainėje. Susirinko virš šimto lietuvių veteranų. Susirinkimo tikslas buvo susiorganizuoti lietuviams veteranams. Susirinkusieji greit pamatė lietuvių veteranų organizavimosi reikalingumą. Iškelta klausimas, kokia turėtų būti lietuvių veteranų organizacija. Pasirodė noras organizuotis "American Legion" globoj. Kitų nuomonė buvo sudaryti atskirą vien lietuvių veteranų organizaciją.

Organizavimo reikalu išrinkta komisija, kuri rūpintųsi organizavimo klausimu.

Komisija, susidedanti iš 6 asmenų deda pastangas, kad giliau ištyrus, kaip organizuotis. Buvo daug diskusijų jama komisijos susirinkime, daug tyrinėta, kur mums lietuviams veteranams glaustis, kad, apskritai žiūrint, turėtumėm sau didesnę naudą. Nebunant po didesniųjų Amerikos Veteranų organizacijų globoj, pasirodė, mažą reikšmę turėtųmet šios šalies aktyse. Galų gale komisija gautė glaustis po "American Legion" globoj. Gauta leidimas įpradėti organizuoti "American Legion" lietuvių kuopą. Komisija aplaikė aplikacijų blankas "charterio" gavimui. Organizavimo darbas jau pradėtas, tik lieka komisijai sušaukti kitą viešą veteranų susirinkimą ir galutinai užmegsti kuopą.

Draugai veteranai, dar ne pervėlu ir mums organizuotis, nors mūsų kaimynai ir kiti draugai ex-kareivai jau seniai susiorganizavę ir teikia sau naudą ir stato viešai savo užtarnautus reikalavimus. O mes iki šiol esame išsiblaškę po svetimas organizacijas, o didžiama iš lietuvių veteranų nepriklauso jokiai organizacijai.

Mes, lietuviai veteranai, susiorganizavę pakelsim ir Lietuvos vardą. Pamatys ir kiti, kad ir mes galim organizuotis ir dristam stoti į eiles, kurie prisideda prie šio krašto viešo veikimo ir turi teisę statyti savo reikalavimus viešai ir stoti į kovą už visos šalies gerovę.

Susitvėrę į orgnaizaciją, galėsime rūpintis, kad sušelpus savo draugus veteranus reikalui pasidarius.

Tai gi būtų pageidaujama,

kad lietuviai veteranai gausingai susirinktų į sekantį susirinkimą ir prisidėtų prie naujai mezgiamos lietuvių veteranų organizacijos. O turint gerų norų ir pasišventimų padarysime patys sau naudą.

Aspas.

REPORTERIO SKILTIS

Kai kas iš "švento" rašto

Nežinomas pilietis prisuntė reporteriui "Švento Antano Parapijos Pranešėją", kurį leidžia kun. Vaičiūnas savo parapijony "apšvietai". Pilietis prašo patalpinti jį "Naujienuose". Talpinti jį ištisai nėra reikalo; užteks vienos kitos ištraukos. Štai ką sako kunigas: "Neužilgo prasidės mokslo metai. Veskite savo vaikučius į parapijos mokyklą. "Atsiminkite, kad yra mūsų priedermė vaikučiams duoti progą įsigyti ne tik pasaulinį mokslą, bet taippat ir toki mokslą, kuris ves juos prie dorybių ir gero pavyzdžio gyvenimo. Viešosiose mokyklose nemokina to, kas yra reikalinga žmogaus sielai..."

Dėliai šių kunigo žodžių tenka pasakyti, kad parapijinės mokyklos, kaip dabar joms vadovauja susterkos, yra netikusios pastatytos, jei palyginti jas su viešosiomis mokyklomis. Tą žino visi, kurie nors šiek tiek nusimano apie vaikų auklėjimą.

Niekus plepa kunigas taipgi kalbėdamas, buk viešose mokyklose nemokinama to, kas reikalinga žmogaus sielai. Kaip tik priešingai: šandien Amerikos viešose mokyklose rimto dėmesio krepiama į tai, ko reikalinga žmogaus sielai. Ir viešųjų mokyklų mokytojai ir mokytojos, gyvendami normaliu gyvenimu, tinka tai uždučiai pildyti šimtą kartų geriau, ne kad atskirtos nuo gyvenimo, suardyti nervais, suklepėjusios mitykės.

Jeigu tėvai nori, kad jų vaikai iš mažens būtų ruošiami kaip galima tinkamai paivismui ir dažnai sunkiam gyvenimui, jie turi leisti juos į viešąsias mokyklas.

Jeigu tėvai nori, kad jų vaikai iš mažens būtų ruošiami kaip galima tinkamai paivismui ir dažnai sunkiam gyvenimui, jie turi leisti juos į viešąsias mokyklas.

Petras Wolteraitis
AUTOMOBILIŲ MECHANIKAS
Nori būti jūsų mechanikas
Mes taisome taip pigiai, kad dar niekad nebuvo. Nauji breikiai \$9.00, adjustinimas \$1.00. Clutch \$7.00. Valves grainingame \$5.00. Kada tik norėsite pataisyti teisingai, gerai ir pigiai. Mes dirbome kompanijai už pirmos klasės mechaniką. Darba garantuojame. Taisome ir jūsų namuose. Pasaikite mus — Lafayette 1329 4357 So. Washenaw Ave., kamps 44 ir Washenaw

Sugrįžo iš Vakacijų DR. J. SHINGLMAN
VĖL YRA SAVO OFISE CICERO
4930 W. 13th St.

Ofiso valandos: 10-12, 2-4 p. p. 7-8 vakare
Panedėliais, sešdėmiais ir penktadieniais p. p. pietų gydo ligonius ofise už pusę kainos iš prieštasties sunkių ligų. Reumatizmo gydymas — specialumas.
Ofiso Tel. Cicero 49 Rez. Tel. Cicero 3656

Daktaras
Kapitonas
Pasaulinė kare

WISSIG,
Specialistas iš
Rusijos

GYDO VISAS LIGAS VYRU IR MOTERU PER 27 METUS
NEŽIURINT KAP UŽSISĖNĖJUSIOS IR NEIŠGYDOMOS JOS YRA
Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir pusės, užuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalėjo išgydyti, atleikite čia ir persikrinkite ką jis jums gal padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstancius ligonius. Patarimas dykai. OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 10 valandos ryto iki 1 val. vakarai ir nuo 5-8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 1 val. 4200 West 26 St. kamps Keeler Ave. Tel. Crawford 5573

PRANESIMAI

Lietuvių ex-kareivių susirinkimas. — Išrinktoji lietuvių veteranų organizavimui komisija jau turi pagaminusi reikalingą suorganizavimui "American Legion" lietuvių posto-kuopos. Šiame susirinkime bus išpildyta aplikacija gavimui charterio. Šiuo metu kviečiame visus lietuvių veteranus susirinkti į p. p. Palilio (buvusio Medažo) svetainę, 2244 W. 23rd Pl., sekantį penktadienį, rugpjūčio 26 d., 7:30 v. v.

Al. Preinauskas, laik. raš.

ZODIS CHICAGO IR APIELINKIŲ LIETUVIAMS

Chicago Lietuvių Draugija Savitarpinės Pašalpos, yra didžiausia lietuvių organizacija Chicagoje — aukstantis narių ir virš \$20,000 pinigų. Ligoje pašalpos yra trys skyriai: \$6, \$10, \$16 savaitė — mokesčiai sulig skyriais: 50 centų, 75 centai ir \$1.25 mėnesyje. Pomirtinis \$250, kitų jokių extra mokesčių nėra. Narys įstoja Draugijon gali gyventi bile kur J. V. visur pašalpa išmokėta. Naujų narių įstojimas Draugijon šituo laiku yra žymiai nupigintas. Nauji nariai priimami nuo 16 iki 40 metų amžiaus. Paduoti prašymą įstoti draugijon galima pas bile vieną šios Draugijos narį arba malonėkite kreiptis pas Draugijos pirmininką. **Michevičius, 3653 So. Halsted St., Tel. Yards 4754.** Vyrai ir Moterys gyvenanti Chicagoje ir apilinkėse esate nuširdžiai kviečiami dėtis prie šios organizacijos. Taipgi kviečiamos ir žielos pašalpos Draugijos dėtis prie mus, nes tikrai skaitlingoms organizacijoms nariais ir turtingoms pinigais yra proga gyvuoti. Laukiam Jūsų! — **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

— **Valdyba.**

CLASSIFIED ADS.

Business Service
Biznio Patarnavimas
NAMŲ SAVININKAMS
Mūsų biuras suteikia patarimus namų savininkams, reikale neusipratinę su rendaninkais. Maža narysės mokesčiai. Ekspertų patarimai visais reikalais dykai. Atdara nedėliom 9 iki pietų. **LANDLORDS BUREAU OF CHICAGO**
1642 West Division St.
Tel. Armitage 2951 ir 2952.

— **O—**
AR JUSU STOGAS KIAURAS?
Paaukite mus — mes atliekame ekapertų darbą. Mes taipgi dirbame blekų darbą — stogų cymas, nuobėgas, darbas garantotas. Apskačiavimas dykai.
BRIDGEPORT ROOFING CO.
3218 So. Halsted St.
Tel. Victory 4965

Radios
UŽMOKĖKIT BALANSĄ ant Philco Console \$7.50, Auto Radio \$29.95. Pilmal įrengtas. Finance Co., 2332 Madison St.

Furniture & Fixtures
Rakandai-Italai
PARDAVIMUI saliuono fikieriai. Didelis Baras, Zelterkous, Ice Boxes, Cigar Show keisai ir Cash registeris. 3407 So. Wallace St. Boulevard 2596.

KAS TURITE parduoti kombinacijos anglių ir gaso pečių? Praneškite laišku. Box 1473. Naujienuos, 1739 So. Halsted St.

For Rent
TURIU parendavojuimui daug flatų, pigiai, renda \$14.00 ir aukščiau (po 4 ir 5 kambarius). Kreipkitės — 4600 So. Paulina St.

Furnished Rooms
KAMBARYS ant rendos del vaikų ar merginų ar ženotos poros būvų; šviežius, su visais patogumais, karštu vandeniu apšildomas. 2519 W. 45 St. G. T.

Situation Wanted
Darbo Ieško
NORIU gauti darbą už gspading Esu 42 m. amžiaus, sveriu 156 sv. Esu patyrus. Esiu ant farmu ar i miestą. Mrs. M. A., 658 W. 61 St. 2 lubos.

Help Wanted—Female
Darbininkų Reikia
REIKALINGA moteris indus plauti, kuri ukvatų pasimokinti ir virinti. Trumpos valandos. Cuoilis ir visat užlaikimas; algos pradžia tik \$2 savaitę. Mothers Restaurant, 7259 Vincennes Ave.

REIKALINGA patyrusi moteris sortuoti skudurus. A. Jacobson, 751 N. Franklin St.

Business Chances
Pardavimui Bizniai
GROSERNE turi būti parduota šių savaitę. Didelis stakas ir futurizai. Pigi renda. Pagyvenimui kambariai. Pasaikojimas. 2718 St. Charles Rd., Bellwood.

PARSIDUODA 2 kedžių barbernė, priežastis — apleidžiui miestą. 315 So. Homan Ave.

PARDAVIMUI grosernė ir sandvikių štoras, gerovį vietoj, 3 kambariai pagyvenimui, geležinkelio bagažas daugiau užmoka negu renda. Partneriai nesutinka, turi parduoti 212 E. 16th St.

Exchange—Mainai
CASH NAMAS
Mainymui murtinis namas, 3 pagyvenimui ir krautuvė. Randasi Bridgeporto apilinkėj. Mainysiu ant Bungalovo ant moderniško 2-ju flatų namo arba nedidelio ukio Chicago apilinkėj. Gera proga yra mainyti tiems, kurie negali morkičių išimokėti, nes šitas namas yra cash. Savininkas Antanas J. Savikas, 2116 W. 68th St., Chicago, Ill. Tel. Prospect 1417.

Real Estate For Sale
Namai-Zemės Pardavimui
PARDAVIMUI 5 akrų žemės, iš 10 akų, 5 kambarių namas, vitininiai ir barnės. Elektra, vanduo ir telefonas. Randasi prie 108 gatvės ir Central Park Ave. Savininkas gyvena 10337 Spaulding Ave. Telephone Cedarcrest 0580

Apgarsinimai

NAUJIENOSE VISADOS APSIMOKA PAMĖGINKITE

DABAR KAINOS YRA ŽEMESNĖS